

Capitulum quartum.
De Diluculo.

In scriptura sacra diluculo nomine aliquando prebens electorum ecclesia. aliquando cognitio veritatis intelligitur.

Diluculi vel aurore nomine pñeno electorum ecclesia designatur. sicut ad beatum iob voce dñica dicitur. Aliquid post ortum rui pcepit diluculo. ostendisti aurore locum suu. Subaudiis vt ego. Quid dñe dimittas eius ante et post non habet aut dum temp esse p eternitatem vñ omne q labitur circūscriptis intra se metipsum tēporis cursu claudit. Quid vero humanitatis est. q cepi et desit et ante et post habere a tēporis accepit. Sed q dñi ipse vñ bras nostre temporalitatis suscepit lumen nobis sue eternitatis iustitiam recte per hūc ortum q creatiois subit in tēporis cōdidit locum suū. In tēporis aurore cognouit. Quid cū diluculo vel aurore a tēporis in lucem vertitur non imerto diluculi vel aurore nomine dñi electorum ecclesia designatur namq dñi ad iudicium nocte ad fidem lucē dñi uersus diluculi vñ aurore morte dñi post tenebras splendore fugie caritatis aperitur.

Job. vii.

Diluculi nomine cognitio veritatis designatur sicut p b. iob dñe de hōie dñi visitas eū et subilo diluculo pbas illi. Quid est nūc nesci at qz diluculi dñi. cū iū noctina tēporis in claritate lucis mutant. Nos itaq noctis tenebras pñemur. cū perperatatione iniquitatis obscuramur. Sed nō in luce uerit cū corda nostra iusticie fulgor illuminat qz ceccitas culpe deprimebat. Diluculo ergo nos dominus visitat: qz erroris nostri tenebras luce sue cognitionis illustrat contemplationis

munere subleuat in arcem virtutis exaltat. Sed notandum q dominus post q diluculo visitat subito hominem probat: qz accedendo corda nostra ad virtutem puehit et recedendo concuti temptatione pmitit. Si enim post virtutum munera nulla temptatione concutit. has se habere animus ex semetipso gloriatur. vt ergo a firmitas dona habere a infirmitatem suam humiliter agnoscat per accessū gratie ad alta susollitur et per secessum quid a semetipso sit pbat. Quid bene nobis in historia sacre locutionis tñuit q salomon a diuinitus accepit se sapientia et tamen post acceptam eandem sapientiam meretrici cum statim pulsatus qñtione memorat. Mor enim vt gratiam tante reuelationis accepit certamē turpiter mulierum pulsit: quia nimirum se p cū mentem nostram concessio virtutis respectus intime largitatis illuminat hanc protinus cū laudice cogitationes turbant vt que subleuata imenso munere exultat et tñ temptatione pulsata quid sit inueniat. Sic helias visitatus diluculo sermone celos aperuit et tamē probatus subito infirmus per desertum fugiens vñam mulierem expepauit. Sic paulus ad tertium celus ductus paradisi penetrans secreta considerat et tñ ad semetipsum rediens contra carnis bellum laborat legem aliam in membris sustinet cultus in se rebellione fangari spiritus legem dolet. Diluculo ergo dominus visitat. sed subito post visitationem probat: qz collato munere subleuat et abstracto paululum ipsum sibi hominem demōstrat.

Capitulum quintum.

De Mane.

In scriptura sacra mane nomine aduentus officii incarnationis. aliqui aduentus iudicis. aliqui ad vite nre exordium. aliqui pre sentis vite pñeritas. aliqui mīdi exordium. aliquando intellectus nostri pueritia intelligitur.

Esa. xxi.

Mane nomine aduentus officii incarnationis designatur. sicut per pphetā dicitur. Venit mane a nor. Quia nimirum noue lucis pñordia i redēptiois nre presentia fulserunt: et tñ a persecutorum coedibus perfidie sue tenebre non sunt deterite.

De Mane

Job. vii.

Mane nomine aduentus iudicis designatur sicut p beatum iob dñi. Ecce nūc in pulvere dormio et si mane me quelleris non subsistā. Peccanti enim pñmo homini dicitur. Diluculo es et in puluere reuerteris. Mane autē dicitur. illa tunc manifestatio mentium q in aduentu iudicis apertis cogitationib' q si post noctis tenebras dem onstrā. De quo nimirum mane per psalmistam dñi. Mane asilabo tibi et videbo. Querere autē dei est homine subtili interrogatione discutere. et districte discutendo iudicare. Beatus igitur iob humane detectionis dampna considerans videat: qz p sentit iam pena premitur: et adhuc de futuro graui' vegilet et dicat. Ecce nunc in puluere dormio. et si mane me quelleris non subsistam. Ac si apertis' deploret dicens. In pñentis quid mortem iam carnis pñionem dñi. et tamen adhuc de venturo tua grauiorem mortem destructionis tue sententiam pertimesco.

De Mane.

Mane nomine vite nostre exordium designatur. sicut per eliphaz. de peccato abus dicitur. De mane visus ad vespem succident ar. Mane namq visus ad vespem succidit peccator. dum ante sue exordii visus ad terminum iniquitatis perperatatione pulueratur. Dimittā q tēporis reperi et augmentis malicie contra se iectus ingemantibus succit in profundis ruant. De quibus bene p psalmistā dicitur. Alirungimur et dolos nō dimidia bñr dies tuos. Dies qppe dimidia re est tempus vite male in volapibus ductum ad penitentie lamenta diuidere atqz ad bonum vñum parcedo reparare. Si iniqui dies suos nequa qp dimidiant. qz quē rā mentem nec in extremo tēporis mutant. Quo contra bñ paul' ad moner dicens. Redimētes tēpus. qñ dies mali sunt. Tempus quippe redimimus: qñ actam vitam q laudando p didimus stendo reparamus.

De Mane Mane nomine vite pñentis pñeritas designatur. sicut p beatum iob de pñerito alibet dicit. Mane pñmo cōsurgit homi cida interfecti egeni et pauper: per noctē dñi est qñ fur et bñ homicida primor: nec p nocturnis maxime silentiis solet grassari. cur bñ. in lo co mane pñmo cōsurgere ad interficiendū egeni et pauperem dñi. inno ete vero qñ fur esse phibetur. Sed tñs verbi littere dñi sibi congruunt ad indaganda spūs secreta reuocemur. Per mane q pñentis vite pñeritas de designatur. sicut per salomonem dñi. ve tibi terra cur rex pñerit et cuius pñiceps mane comēdit. Quia mane pñmum dei tēpus est vespere extremum nequa qp rediendi sumus de huius vite pñe.

Eccl. i.

Job. vii.

Job. vii.

ritate q̄ peruenit. s̄ de h̄is q̄ in fine
diei. in mundi termino sc̄it. ma
ne ergo comedunt q̄ de huius mun
di p̄p̄eritatibus extolluntur: duz
p̄sentia vehemens curant futura nō
cogitant. **D**ia aut q̄ odit fratrem
suum. sicut dicit scriptura hominē
dā est. **M**ancitias p̄mo confugit
hominē. q̄ in p̄sentia vite gl̄ia p̄
uerfus gl̄is erigit. i. illius vitā dep̄
mit. q̄ dum sequentem gl̄is stitit
quasi faciat i. vespere exire. **Q**ui
ergo cōtra egenū & pauperem mā
ne hominē dā est p̄ noctem quasi fur
absconditur: q̄ peruersus quicq̄ q̄
in p̄p̄eritate vite p̄sentis hu
milium vitā dep̄mendo interitum
in aduersitate ac deiectione posuit
per itica cōfissa latenter ledit atq̄
id q̄ per se explere non valet adpe
rendo huius mundi potenti bus ex
erect.

De Mane.

Mane nōte mundi ero
dium designatur. sicut
in euangelio voce ve
ritatis dī. **S**imile est
regnum celorum homini patrifam
ilias. q̄ dixit. p̄. m. c. o. v. f. quis
enim patrisfamilias similidmē
rectus tenet & conditor n̄: qui re
git dō conditor & electos suos sc̄i in
hoc mundo possidet dī subiectos
dñs in domo. **Q**ui habet vineā vin
etiam sicut ecclesia q̄ ab abel iusto
vīp̄ ad iustum electus qui in fine
mundi nasciturus est quot sc̄os p̄
culdubio quasi tot palmites mīst.

Dicitur patrisfamilias ad extolen
dā vineā suāz mane hora tertia fe
ra nona & vinctima operatio con
duct. q̄ a mundi huius initio vīp̄
in finem ad erudendam plebem f̄
delisū predicatorēs congregare nō
desistit. **M**ane t̄r̄ti mūdi fuit ab
adam vīp̄ ad noe. **H**ora vero t̄r
tia: a noe vīp̄ ad abrahā. **S**exta
quop̄ ab abrahā vīp̄ ad moysen
Hora vero a moysē vīp̄ ad aduen

tum dñi. **U**ndecima vero ab
aduentu dñi vīp̄ ad finē mūdi.

Capitulum sextum.

De hora Tertia Sexta
Hora & Undecima.

Dissimus ahi in casa
dem tueritates ho
rarum etiam ad vñs
quos hominē p̄ etia
tum momenta disti
guere. **M**ane d̄p̄pe
intellectus nostri pueritia est. hora
autem tertia ad olefcentia intelligi
potest: quā quasi sol in altum p̄
fectus dum calor etatis creuit. **S**ex
ta vero iuuentus est: velut in cen
tro sol figuratur in ea plenitudo
robore solidatur. **H**ora autem se
nectus intelligitur: i. quā sol velut
ab alto age descendit: quā ea etas
a calore iuuentutis defecit. **U**ndeci
ma vero hora est ea etas q̄ decrepi
ta vel veterana dicitur. **U**nde & gre
ci valde seniores non gerontas. sed
p̄f̄d̄teros appellāt: vt plus q̄ se
nes esse in sinuēt quos p̄uocet
res vocat. **Q**uia ergo ad vitam
bonam. altus in pueritia. altus in
adolefcentia. altus i iuēture. altus
in senectute altus in decrepita etate
perducitur: quā ad vñs huius o
perari in vineam vocatur.

Capitulum septimum.

De Die

In scriptura sacra dicit nōmine.
aliquando claritas vite vite.
aliquando peccati delectatio.
aliquando claritas intellectus.
aliquando p̄p̄eritias docto. aliqua
do claritas conuersationis res
d̄mptiois nostri in carne intel
ligitur. **E**ius vero pulsiter dicit
aliquando singule electos an
t̄m. aliquando angelici spiritus
aliquando virtutes. aliquando

eternitatis longitudo. aliqua
do intelligentia designatur.

Dei nōmine claritas
future vite desig
nat. sicut ip̄onit voce s̄
cte ecclesie in cantis
canticis dicitur
Quod vera tualit
h̄nuli capree gemelli q̄. p̄. l. i. o. a.
d. i. in dī. vmbre. **R**equire in capi
tulo de vberibus.

De Die

Job. iij.

Dei nōmine peccati dele
ctatio designatur sicut p̄
beatum iob dicitur **H**de
reat dies in qua natus suz. & nō in
qua dictus est conceptus est homo
Hde diem peccati delectatio itelli
gitur p̄ noctem vero ceatā mētis
per qua se homo patit in culpe per
petratione prostermi. **Q**pat igitur
petre diem vt oē q̄ blandiri culpa
cermitur culpa vigore iusticie inter
ueniēte destruat. **Q**pat etiam p̄
tre noctem vt q̄ cecata mēto etas
per consensu p̄perat animaduer
sione penitente extinguat. **S**ed q̄
rendum nobis est cur in die homo
nat̄ dicit. i. nocte x̄cept̄ **S**criptura
trib̄ modis hominē appellat sc̄ly
aliqui p̄maturā. aliquādo p̄ culpa
aliqui p̄ infirmitatem. **H**omo d̄p̄
pe in ea parte per naturam dicitur.
sicut scriptur̄ est faciamus hominē
a. i. & f. n. homo per culpam dicitur
sicut scriptum est. **E**go dixi vñs
estis. & f. e. o. vos autem. i. m. accl̄ dicit
aut delinquentes obitit. vñd̄ & pau
lus ait. **E**um sit inter vos zelus
& contentio nōne carnales estis. &
h. ambulatorio. **N**ē si dicit **Q**ui de
scordes mentes ducitis nōne adhuc
ex reprehensibili humanitate pecca
tis. **H**ō per infirmitatem dicitur. si
cui scriptum est. **M**aledictus qui
speciē suā ponit in hominē ac si ap
te diceret i infirmitate. **H**omo ergo

in die nascitur. s̄ in nocte concept̄.
q̄ nequaquā ad delectionē peccati ra
pitur. nisi prius per volūtaras mē
tia tenebras infirmetur. **A**nte em̄
ceus in mente sit & postmodum se
reprobe me delectationi substerne
Dicat ergo **H**de creat dies in qua. n.
f. & nō. i. q̄. o. c. & h. i. pereat delecta
tio q̄ in culpa hominē rapuit per
cat uicaria mentis infirmitas que
vīp̄ ad tenebras dūq̄ consens̄ ex
cecuti. **H**omo em̄ dum blandimen
ta delectationis incaute non persp̄
cit etiam in noctem nequissime per
p̄rationis ruit. **S**ollert er ergo ve
gilandum est vt cum blandiri culpa
inchoat ad quantum interitū mēs
trahatur agnoscat.

De Die:

Dei nōmine claritas
intellectus designa
tur. sicut per beatū
iob de filiis suis di
citur. **E**ribant fili
eius & faciebant cō
utua per domos vnusquisq̄ in die
suo. filiorum enim nōmine. sancti
apostoli designantur. **S**ilij ergo fa
cturi conuēti per domos ibant cō
predicatores apostoli in diuersis
mundi regionibus virtutum epus
las audientibus quasi edentibus
ministrabant. **U**nde & eisdem filiis
de esurientibus plebibus dicitur.
Date illis vos manducare. & rur̄
dimittere eos testimonio nōne be
diant in via. id est in predicatione
stra verbum consolationis accipia
ne a veritatis pabulo ieiunī reman
nentes in huius vite labore subsi
stant. **H**inc rur̄sum eisdem filiis di
citur. **O**p̄erami non abum qui
perit. s̄ qui permanet iuitam eter
nam. **Q**ue conuēti quomodo ex
hibentur adiungitur. est subditura
vnusquisq̄ in die suo. **S**i est igno
rantiam obcuritas s̄i dubitatione
i iij

Job. p̄a.

nox cordis est intellectus nō inertis
dies vocatur. vñ per paulum di-
citur. Alius iudicat dies iter die. ali-
iudicat oēm die. ac si apte dicat ali-
qdā nōnullis infimilis intelligit ali-
vero oīa ad intellectū possibilia ita
vñ sunt videnda cognoscit. vñus qñ
qñ illius in die suo coniūctis exhi-
betur scilicet quisqñ predictor iuxta
menturas illuminatē intelligentie
mentis audietur epistolis veritatis
pascit. In die suo paulus coniūctis
fecerat cū dicebat. Beatorum erūt
sic pmanerūt secūda mēi consi-
liz. De die suo vñs quēqñ ad mone-
bat cogitare cum diceret vñusquē
qñ in suo sensu abundet.

De Die

Bo. xviij.

Die nomine spālīs do-
ctor designatur. sicut p
psalmistam d. Dies
dicit eructat verbum. 2
n. n. i. dñs. id ē spālīs spālīs de pleno
pferit verbum. qñ erat deus in princi-
pio apud deum.

De Die

Die note claritas cōuersatio
nōr cōceptos nñi i carne de-
gnatur. sicut de iudeis ipsius pñ-
catoribus pñphar dñs. p diem
incurrit tenebras. 2 qñ in nocte
sic palpatib in meritis. 2 clare qñ
pe p diem. certitur p noctem vero
actiones nñe obcurantur. pñcator
igitur vedepōs nñi oīa vñne
virtutis miracula cernit. 2 tā de
eius passitunt qñ vñs in luce pñ-
derant. Per die itaqñ incurrit tē-
nebre. qñ ipsa veritatis pñtia p
fides errorē cecati sūt. Die ē qñ
ipsa lux amonet dñs. Ambulate
dum lucē habetis ne vos tenebre
mortis cōprehendat hñc est qñ de tu
dea dñs. Quid sit sol cū adhuc esset
dies. hñc est qñ vocē penitentis in se
iterum sūpsit dicens. Impegnatus
meritis qñ in tenebris in caligiosa
qñ moritur. hñc iterum dicit. Lu-

stos qñ de nocte cūctos qñ de nocte
dñt cūctos. venit mane 2 nox De
nocte 2 erit venit cūctos : qñ huma-
ni generis pñctor 2 manifestus in
carne apparuit 2 tñ hunc pñssa per
fide sue tenebras iudeas minime
agnouit. vñ bene ex voce cūctos
additit venit mane et nox : qñ per
eius pñsentiam 2 noua lux mundo
inducit. 2 tamen in corde infide-
lium verusū cecitas remansit. Be-
ne autem dicitur. Quasi in nocte
sic palpatib in meritis. hoc quip-
pe palpatib exquirimus qñ oculis
non videmus. Iudei autē pñtia
eius miracula videant. 2 adhuc cū
quasi palpatib inquir. bant cum
dicerent. Quō vñs anamam nostrā
solli. Si tu es xpūs vic nobis pa-
lam. Ecce miraculo : si lux ante o-
culos aderat 2 tamē in cordis sui te-
nebris offerentes adhuc requiren-
do palpatib.

De Die.

Die nomine sin-
gule electorū a se
designatū r. sicut p
beati iob de nocte
in qua cōceptus est
of. Non cōputetur
in diebus anni nec numeretur i mē-
sibus. Annum namqñ predicationē
supernę grātie non incōuenienter
accipimus : qñ sicut in anno congē-
sit diebus tempus perficitur. ita i
superna grātia virtutū multiplex
vita completur. 2 potest pñus
etiam multitudinē intelligi redem-
ptiois aqua sicut ex diebus multu-
tudine annus ducitur ita ex colle-
ctione bonorum omniū illa electo-
rum in numerabilis vñueritas ex-
pletur. hñc namqñ annum perfecte
multitudinis pñtas predicat dñs
spūs dñs sup me eo qñ vñerit me
ad adiutandum manifestis mi-
me vt mederer cōtentionis corde 2
pñctor ē capitiū idulgētā 2 claua

Job. iij.

aperti. vt pred. an. pla. dñs. Annus
enim placabilis domini predica-
tur cum futura plebs fidelium ve-
ritatis lumine illustranda predica-
tur. Quid vero per dies nisi singu-
le quę electorum mentes. Quid
per menses nisi multiplicate eorū
ecclesie que vñam catholicā faciunt
designantur. Illa ergo nox non cō-
putetur in diebus nec nū. in mensi-
bus : qñ antiqui hostis qui per no-
ctem intelligitur superbie sue tene-
bris pñssus aduentum qui dñm sal-
uatoris cōspicit sed nequaqñ ad ve-
niam cum electis redit. hñc enim
scriptum est. Rūs qñ enim angelos
apprehendit sed semen abrahe ap-
prehendit. Iteco namqñ redem-
ptor noster non angelus sed homo sa-
ctus est : qñ hoc proculdubio fieri de-
buit qñ redemitur 2 perditum ange-
lum non apprehendendo defereret
2 hominem in semetipso apprehen-
dendo reparet.

De Die.

Die etiam dies hñc
in eterna luce permanent
angelici spñs menses aut
tem eorū ordinē et di-
gnitates intelligit. Singuli qñ quicqñ
spñtus : qñ lucent dies sunt sed p
certis quibusdam dignitatibus di-
stinguitur. vt alij throni. Alij domi-
nationes. alij principatus. alij pote-
states sint per hac ipsa distributio
agminū menses vocantur. Sz quia
antiquis hostie nequaqñ ad meritū
lucis nequaqñ ad ordinē superno-
rum agminū reductur necin dieb
anni nec in mensibus numeratur.
Sic quippe illum perpetrare super-
bie cecitas aggrauat vt ultra ad illa
claritas intine agmina superna nō
redeat. Nequaqñ iam stantibus lu-
cis dignitatibus admiscetur : qñ te-
nebrarum suarum merito semper
ad vñā depmitur.

De Die.

Die quosqñ per dies
singule qñ virtutes intel-
ligit. Quid ergo qñ nos sē
de insequitur nobis a
venturo iudice hec obie-
ctio nobis certe speramus bene nunc
de nocte hac. i. perperatione culpe
diatur. Iñs computetur in diebus
anni nec nū. in mensibus. Illuminati-
onis 2 enim nostre annus tā perfici-
tur quando apparente eterno iudice
sanctę ecclesie peregrinationis
sue vita completur. Tunc laboris
sui renunciationem recipit cum ex-
pleto hoc belli tēpore ad patriā res-
dit. Unde per prophetam dicitur. pñ. lxiij.
Benedices corō. anni benignit. tuez.
Quasi enim corōna anni benedictē
cum finito laboris tēpore virtutibus
cōfertur. Die vero huius anni sunt
singule qñ virtutes. Menses autem
multiplicia facta virtutum. Sed ex
ce per fiduciam nñs erigitur vt spe-
ret qñ veniente iudice de virtutibus
reminueretur occurrat eius memo-
rie etiaz mala que gessit 2 vade for-
midat ne distinetus iudex qui venit
vt virtutes remuneret etiam ea qñ
licite gesta sunt examina suble-
uaret penes. Me cum āns cōplet. etiaz
noctes numeret. Dicit itaqñ de hac
nocte dñs. Non cōpu. in diebus au-
tem nec nū. in mensibus. Alii disti-
ctum iudicem exortē dñs. Et hñc
pleto ecclesie sancte tempore exte-
rio te examine manifestas. sed dona
que constantis remunera vt mala qñ
cōmissimus non requiras. Si enim
nox illa si in diebus anni computat
omne qñ egimus ex pñtatione nos-
tre estimatione confunditur 2 vñas
virtutum iam non lucet si hoc in cō-
spectu tuo annuerat nostre no-
ctis tenebrosa confusio obfuerit.

De Die.

Die nomine eterni-
tatis lōgitudō designa-
tur. sicut per beati iob
dñs. Ad omni pñte iob. xliij.

non sunt abscōdita tempora qui autem nouerunt eum ignorant dies illius. Quid enim dies vni ipsa eternitas designatur. Qui nōnq̃ vni diei p̃solatione exprimitur sicut scriptum est. Melior est dies vni in atrijs tuis. I. m. Homini vero p̃ sua longitudine viderum multoties ap̃ellatione designatur. de quibz scriptum est. In seculum seculi aut tui. Nos itaq̃ intra tēpora volumus q̃ hoc q̃ creatura sumus. Deus autē q̃ creator est omniū eternitatis sua tempora nostra comprehendit. Sit ergo ab omnipotente non sunt abscōdita. a. n. e. i. dies illius. Et ipse quidem nostra comprehendit bliscōp̃sicit nos autem ea que ei sunt cōprehendere nullatenus valeamus. Sed cum natura dei simplex sit mandandum valde est cur dicitur. Qui nouerunt eum ig. dies illius. Nos enim aliud ipse atq̃ aliud dies eius sunt. Deus namq̃ hoc ei q̃ habet. Eternitatem quippe habet sed ipse est eternitas. Lucem habet sed lux sua ipse est. Claritatem habet sed ipse est claritas sua. Quid est itaq̃ dicere. Qui nō. eum. ig. di. illius nisi q̃ qui cognoscit ei ad huc nescit. Nam q̃ qui cum iam fide tenet ad huc per speciem ignorant. Et cum ipse sibi sit eternitas q̃ veraciter credimus qualiter cum sit ipsa eternitas ignoramus. Dicatur ergo recte. Qui autē nouerunt ei. di. illius q̃ si iam deū per fidem nouimus qualiter ei sit eternitas sine p̃teriti eo ante secula sine futuro post secula sine mora longa sine p̃solatione perpetua non videmus.

De die.

Dierum nomine itellēgia designatur. sicut in libro. b. iob. de amico ei designatur. Sederuntq̃ euz eo. vii. diebus. r. vii. noctibz. In die enim que videmus agnoscimus. in nocte autem aut ecclatate nihil cer-

nimus aut dubitate caligamus. Per diem itaq̃ itellēgia. Per noctem vero ignorantia designatur. Septenario autem numero virtutis summa exprimitur. Unde et enī amplius q̃. vii. diebus omne hoc tempus transitorium cōsumatur. Quid est ergo q̃ amict. b. iob. p̃sedere. vii. di. r. vii. noctibz. ferit nūq̃ heretici vel in hīs in quibus ignorantie tenebras patitur quasi infirmant sancte ecclesie se confedere simulat eijs sub blandimentozū spece. dolos deceptions parant. Et quos vel i hīs que itellēgiunt vel in hīs que itellēgere nō possunt elationis typo turgidū magnos se apud semetip̃os extitum nōnq̃ cum sancte ecclesie se p̃cedetū inclinant. et dum verba mollitū virtus infundunt. In terra ergo p̃sedere est aliud de imagine humilitatis ostendere. vt dum humilitas exhibunt per suadeant suā perba que docent.

De Vesperis.

In scriptura sacra vespere vel vespere nomine. Aliquando terminū vite vel aduersitatis. aliquādo oculi torpor. aliquādo aduersitatis. aliquādo peccati tentatio itellēgiunt.

De Vesperis.

Vespere nomine ei vite vel aduersitatis designatur. sicut per heliphar de peruersis dicitur. De mane vesp̃ ad vesp̃eraz fuc edentur. Requie in cap. de mane vesp̃er. nō. oculi torporis designat. b. iob. vici. Si dicitur. mero dico q̃i confusam et rursum. Expectabo vesp̃eram. Soma nō namq̃ torpor oculi surrectio autē exercitatio actionis exprimit. vesp̃ere quoq̃ noies q̃ somno d̃greditur rursus oculi vesp̃idia figurat. Sancta vero ecclesia quousq̃ vitam. corru-

p̃ticio buet flere mutabilitatis suadā nō deserit. Ad hoc namq̃ homo cōditus fuerat: vt stantē mente in arcem se p̃solatione erigeret et nulla h̃c corruptio a conditōis sui amore declinaret. Sed in eo q̃ ab ingenta stanti soliditate volup̃tatis pedem ad culpam mouit ad dilectio nē conditōis in semetip̃sum p̃tione cecidit. Amorem vero de verā sc̃z statiois arcē descensu nec in se consistere potuit: q̃ lubrica mutabilitas impulsu h̃c se per corruptio nē corruens etiam a semetip̃so i cecidit. Varietate ergo humane mentis exprimens dicat. Si dicit. viciam q̃i cō. et rursus expect. vesp̃. Hic aper se diceret. Hic perceptū menti sufficit: q̃ ipsi qui vere suff. cere potuit amittit. In somno nāq̃ surrectionē desidero: i resurrectionē vesp̃erā expecto: q̃ et her̃ exercitiū actionis ap̃eto et exercitatus oculi q̃etis quero.

De Vespere.

Dicit autē vespere noie aduersitatis designari: vnde. b. iob. b. iob. de alter itellēgi possunt. Dormire namq̃ est in peccatis facere. Si enim somni appellatio culpa non esset nequaq̃ paulus discipulus diceret. Exigilate iustis nolite peccare et vnde auditozē suū admonet dicens. Surge q̃ dormis et exurge a mortuis et illuminabis te christi. et rursus hora est iam nos de somno surgere. vnde salomō peccantē increpat dicens. Vigilo pig. dormis. Electus igitur quisq̃ cum peccati somno p̃emittit ad suscitā exigilans exurgere conatur sed sepe cum surrexit ipsa se extollit magnitudine virtutum sentit. vnde et ceteri se presentis vite aduersitatis post virtutes desiderant ne penus ex confidentia virtutum cadat. Si enim seruā se melius per tentatio. nem nō cognosceret nequaq̃ psal. diceret. Proba me domine et tēta.

me. Bene ergo nōc dicitur. Si dicit. viciam quando confus. et rursum expect. vesp̃. quia et in peccati somno lumen suscitatur et cum virtutibus prospera mentem eleuat aduersit aduersitatis desideratur. vt pro facto animus ei virtutem suā gau dio plūsq̃ debet attollitur per contrarietates vite presentis edito merore solidetur. vñ et nequaq̃ somno dabo vesp̃eram dicitur. sed expecta bo. Expectamus enim prospera formidamus aduersa. vir igitur lucus vesp̃eram expectat: q̃ et exerceri hanc tribulationē necesse est ipsa ei sit aduersitas prospera.

De Vespere.

Dicit etiam vesp̃erā nomine peccati tentatio designari: q̃ sepe tanto actus mentem lacellit q̃ et eandem mentem spiritus ad superna altius euehat. Nequaq̃ enim sic in hac vita per exercitationem iusticie peccatum deseritur. vt in eadē iusticia inconuulsa maneat: quia et si tam a cordis habitauculo culpa restitudo eliminat ipsa tamen culpa que repellitur cogitatione nostre foribus assidens. vt sibi aperitur pulsant. Qui moyses quos specialiter tenit inuit cum facta copozaliter tē potum in momenta narratū dicens. facta est lux atq̃ paulopost subiacens et factum est vesp̃ere. Creatoz quippe omnium humane culpe p̃fectus hic egressit in tēpore q̃ nōc versatur in mente. Lux quippe ad vesp̃erum ducitur: quia nimirum lumen recitudo in vmbra sequitur tentationis. Sed quia electo h̃c lux in tentatione non extinguitur neque quāq̃ nōc sed vesp̃era facta peribet beatius quia nimirum sepe tentatio in corde electozū lumen iusticie abscondit: sed non interimit: quasi ad pallorem turpiditas pertabit: sed funditus non extinguit.

Electi ergo post somni resurrectionem appetunt. post resur. vespertis presto lantur: qz de peccato ad iusticie lumen euigilant. In ipso iusticie lumine positi semper se contra illecebras temptationis parant. Quas minime non timetur: sed expectat quia utilitati sue rectitudinis et testamenta proficere non ignorant.

Cap. vij. De Nocte.

In scriptura sacra noctis nomine. Aliquando antiquus hostis. aliquando consensus ad culpam. aliquando vita presens. aliquid quando obscuritas ignorantie. aliquando tristitia designatur.

Cap. viii. De Nocte.

Noctis nomine antiquus hostis designatur. sicut per beatus iob dicitur. *qz percat diem in qua nasci sum. et n. in qua dix. est. est homo et rursus.* Noctem illam tenebrosus turbo possideat. Scriptum quippe est. Deus manifeste venit deus noster et non flebit. Ignis in coe. ar. et in. c. et. v. Tenebrosus ergo turbo. hanc noctem possidet: qz apostatam spiritum a conspectu districti iudicis ad eterna supplicia pavenda illa tempesta rapit. Turbine ergo noxia possidet: quia superba eius cecitas districta animadversione percussit.

De Nocte.

Noctis autem noctis nomine ipse iam consensus ad culpam designatur. Sicut enim per diem paucis delectationis gaudium exprimitur ita et per noctem non immerito ipse consensus ad culpam intelligitur. Sicut enim misericordia dei est cum carnaliter mens in delectatione rapitur: sed cum delectationi sue per spiritum reluctat in grauitate et plene inequitiae ad pe-

cati illecebrum non solum delectatione pertrahit sed etiam consensus famulari. Tanto igitur actus maior penitentie mens a pollutione regenda est: quanto se per consensus conspiciat: foedius inquit inatam. unde bene nunc dicit. Nocte illa te. cur. pos. Quasi enim quidam turbo repestas est contactus spiritus merore. Nam dum peccatum quisque fecit intelligit dum prauitatis nequitiam subtiliter pensat merore mentem obnubilat et quasi coculus ferene leticie aere omnem in se tranquillitatem cordis penitentie turbidum deusatur. Nisi enim recognoscere tem se animi in ille turbo conterere nequaquam propheta dixisset. In spiritu vehementi coherere naues tharsis. Tharsis dicitur exploratio gaudij dicitur. Sed cum vehemens penitentie spiritus mentem occupat omnem in ea explorationem reprobis sibilis gaudij perturbat ut nihil ei nulli fieri libeat nihil nisi qz se terrene possit accendat. Penitus namque ante oculos illinc distractione sustinetur. Hinc meriti culpe conspiciat qz diuina supplicia sitis peccatis pietas de sitis per lamenta presentia ab eterna cruce pena coisuevit. Spiritus ergo vehemens tharsis naues contere. cum vis coisuevit valida me teas nostras huic misero quasi mari decessu salubri terrore confundit. Dicit igitur noctem illam ten. tur. pos. i. perperationem culpe non blanda mentis secure quietis foucant sed vehemens amaritudo penitentie irumpat.

De Nocte.

Noctis nomine vita presens designatur. sicut per prophetam dicitur. Anima mea desiderant te in nocte ad videndum namque deum quid daret se premi caligine sentiebat. Bene ergo dicit. Anima me. de. te. in nocte. Nisi diceret. In hac obscuri-

Job. xvi.

tate vite presentis videre te appeto sed adhuc infirmitas mee nubo circumflectit.

De nocte.

Noctis nomine obscuritas ignorantie designatur. sicut per helius dicitur. *Beato iob dicitur. Ne protrahas noctem ut ascendat populi*

pro eis. Nisi aperte arrogantes dicant. Ignorantie tue obscuritate non agas: vt in loco fortium nomen rostatem subroges infirmorum. Populi quippe nomine designatur. qui quasi vulgari consuetudine de diti in cunctis qui appetunt passim viuunt. Nocte vero protrahere est vt pro robustis populis ascendat si per negligentiam agitur: vt doctorum etiam fortium loca in diti ac debiles fortiantur populi pro robustis ascendit: quando hi qui videre inique didicerunt pastorum loca percipiunt.

De Nocte.

Noctis autem noctis nomine tristitia orta ex temptatione designatur. Sine magna namque tribulatione non agitur cum tranquilla mens intruente tentatione quasi repente hoste turbatur. Planamque temptationis aduersitas eius se mittit in illa tentatione. In illa tentatione quasi in illa tentatione signis eamque amaritudinem obscuritate turbat que apud se videtur virtutum bulcedine irradiante clauerat. Bene ergo testatur dicit. Ne protra. no. v. al. po. pro eis. Nox dicitur protrahitur cum suborta de temptatione tristitia consolatione coacta non finitur. Nox praehitur: qz merore animi confusa cogitationibus elongatur. Nam dum posita in temptatione considerat qz virtutis suae pristina soliditate repellitur superductis meroribus quasi quibusdam

tenebris cecatur. atqz ab omni luce gaudij eius oculus clauditur: dum sollicita turpiditas ne hoc qz esse vis dum ceperat funditus amittat. Unde de bene dicitur. *Et in hac nocte populi pro robustis ascendit. qz videlicet in hoc merore temptationis pro robustis motibus cogitationes indigne et multiplices in corde prolant.*

Cap. x. De Tenebris.

In scriptura sacra tenebris nomine. Aliquando caligo ignorantie. aliquando lamenta penitentie. aliquando occulta dei dicta. aliquando aduersitates. aliquando supplicia eterne damnationis. aliquando peccatores. aliquando vita presens. aliquando iniquitas designatur.

De Tenebris.

Tenebrarum nomine caligo ignorantie designatur. sicut per helius dicitur. *Is sunt tenebre et non est vmbra mortis vt abscondam* tartari qui operantur iniquitatem. Quid enim per tenebras nisi ignorantiam et quid per vmbra mortis nisi oblivionem suam aut designare. De quodam quippe ignorantia dicitur. Tenebras obscurati habentes intellexi et rursus de oblivione quem tunc coisuevit scripti est. In illa die peribit omnes cogitationes. Ergo per mortem funditus cogitationi traditur: quicquid vixit obscuratur: quasi quodam vmbra mortis obliuio est. Sic enim agit mors interueniens non esse qz fuit in vita ita interueniens agit obliuio non esse qz fuit in memoria. Accet itaqz eius vmbra dicitur: qz velut de ipsa exprimitur dum inde illius sopiendo sensus imitatur. Deus autem qz mala hominum nec cogitatione ignorat nec perpetrata obliuiscitur nisi ab eis oculis penitendo de-

Job. iij.

Job. xvi.

lectur cōgrue dictum est. Nō sunt
tenebre ⁊ non est tū. mor. vbi ab
leon. i. qui. o. v. Ac si diceret. Ictur
eo eius iudicio nullus absconditur
qz nullatenus potest autem non vi
dere ⁊ facim⁹. aut obliuisci ⁊ vidit

¶ De Tenebris.

Enebarum nomine la-
mentum penitentie desig-
nat per b. v. b. dicitur.
Desile verborum ten.
Des quippe teneb:
vertitur cum culpam ipso delecta-
tione exordio ad que perditionis fi-
nem rapit videtur. In tenebas er-
go dicim veritatem ad nosmetipsos
districtè punientes ipsa delectatione
parte blandimenta per districtè pe-
nitentie lamenta cruciamus ac si fen-
de insequimur quicquid in corde iacta-
re ex delectatione peccamus. Quia
enim fideles quibus cogitationes in
iudicio exquiri solent non ignorar-
unt paulo antequam Qui ait. Inter
se inuicem cogitationes accusantibus
ait etiam defendentes semetipsos
introzus discutientes ante iudicium
veniemus examinati vt discussus
iudex eo tam tranquillus veniat quo
reatum suum que discutere appetit
tam pox culpa puniunt cernit.

De Tenebris.

Tenebarum non occultis
perfidicia deliquisti. scilicet
per paulosq. subditur.
Oscurum enim teneba-
rum in luce natus. in luce magis q. vi-
demus agno. in tenebris ve-
ro aut animi inibi cernimus aut in
certo viui caliginis. Quia ergo
iudicia quasi quedam oculos non
stros tenebre sunt. q. perfrangere non
quaq. possunt. vii de deo scriptum est.
Et postul. tenebras latibulis suis.
Et quia absoluti non mereamur agra-
nosim. sed preueniente non diu-
na gratia per eius occulta iudicia le-
beramur. Diem igitur tenebre ab-
scurant cum fiendo nostre delecta-

tibi gaudium ab illo vite animam
 uelioris uolae mscruatibae q' ius-
 tidia misericorditer occidit. unde
 rapte subditur. Et vmbra mortis
 vmbra enim mortis mors carnis ac-
 ceptat: q' illuc vera mors est qua
 asepit: adeo (ta vmbra mortis est
 de recte vocat martiri ob. Humilia-
 tis nos in loco afflictionis et coope-
 rasti nos vmbra mortis. Quos et
 confiat no spiritu fed sola carne mo-
 ri nequaq' vera morte fed vmbra
 dicant mortis obsequium. Quid est
 q' g. b. nob ad obsecrandum eiem
 piane delectionis postulat vmbra
 mortis nisi q' ad delenda peccata ante
 fed de oculis dei t hominu media
 torum requirit qui dominu p nobis
 mortem carnis suscipiet t veram
 mortem delinquentiu per vmbam
 vite mortis deleret. Et nos quippe
 venit qui in morte spiritus carnisq'
 tenebatur vnam ad nos sua mor-
 tem dedit t vna nostra vna re-
 perit solui. Si enim vite vtriusq'
 suscipiet nos a nulla liberaret. Sed
 vnam misericorditer accepit t vnam
 vtriusq' dedit aut. Simplicam suam
 duple notens subleget t duplicam no-
 stram motens subleget. vnde t non
 imitio vno die in sepulchro t vna
 vna nocturna cauitq' videlicet lu-
 cem sue simple mortis tenebris no-
 stre duple mortis adiunxit. Quia er-
 go solam pro nobis mortem carnis
 accepit vmbam mortis pertulit et
 ad totellum igitur q' fecimus ab-
 secedit. Dicatur igitur recte. Ob-
 sequent esse. v. m. mor. Accipere
 decerneret. Si veniat qui v a mor-
 te carnis t spiritus eripiat debitor: o
 mortem carnis non debemus solui.

Tenebrarum nomine aduersi
tates designatur. sicut per. b. Job.
tob de hereticis dicit. p̄fodiuunt xruū
in tenebris domos sicut in die con
dixerāt s. Quid nāq; hoc loco do
morum nomine nisi conscientie de

Ignituntur in quibus habitantem
tractando quid agimus. vii. cula
sanato fertur. Et de in bonis tuis
ad tuos z adfinita illi quia tibi do
min^{us} fecit. i. a peccati vitio tunc
curas ad conficiam reuere et
in uocem predicationis excitare. Si
hinc itaq. di in presenti fecit. clares
cat et error magis ubi z peruerfa
suadee metuentis consilia exqui
rit delectionem proferantia cor
rum sum more perfoliatur in
aduersitate tenebris mentes cor
suadendo perfodiunt quibus pipe
et i. mentibus peruerfa loqui m
me audiant. Quos mo velut in
aduersitate vident erigunt. z non
nisi ex peccati merito talia loqui
perpeti afficiunt. q. tota presentis vi
te gloriā diligentes flagelli ergo
nationis credunt. In tenebris ergo
homines perfodiunt. q. bono vi
tios et ipia cor corrumpere aduer
sitate molluntur. Bene autem dicitur
Tunc in die conuerfat sibi q.
cum talibus cōspiciet. pferatius
lucis iurios quonia loqui non po
terant ad maligna foliando con
tra eos consilia yocabant.

Tenebrarum nomine
supplicia eterna dantur
peccatis design. sicut be
neficia dantur
sanctis. Expelletur de luce tenebra
De luce enim ad tenebras ductus
fit de honore vite presentis ad supplicia
eterna dantur. Hinc de illo qui
sine nuptiis vixit ad nuptias intra
tuitur. vnde dicitur in euangelio. dicitur.
Ligatus pedibus manum tuam
et tenebras exteriores. et c. et c. f. 17.
de. Ligatur tunc pedes manus
per distinctionem sui qui modo
pauis operibus ligat noluerunt
per meliorationem vite. vel certe
sibi ligat penam quod modo a bonis
operibus ligatus culpa. ipse dicit
qui uisitare egeat negligunt. Ma
nus que nihil indigentibus tribuit

A bono ergo tū exvolante ligatū
 sunt. Quāt ergo nūc pōne ligantū
 mīnū. Et nūc dicitur. **P**ōne in exte-
 riorē tēncba pīcāt. **I**n exteriorē
 quippe tēncba domū. **C**entē cor-
 dis exteriorē tēncba tēncba extē-
 riū noctem dānātioē. **T**ūc fēcē-
 riū noctem quīq; nō in interiorē
 tēncba pīcāt. **I**n exteriorē tēncba mittitū
 allic mīnū. **P**īcāt in noctē dānātioē
 q; hīc pōne quāt dicit cēnātē cordis
 vī fēcē. **Q**uo p; tūc dē. **E**ssē pīcē
 vīcē dēncēncba trīdantē q; hīc pō-
 nē dēactatē gaudebāt illuc oculi dēfē-
 ant. **Q**uī hīc pīcāt cōpūcātē a ver-
 sabant. **Q**uātīn; singula q; memba
 supplicio subiacēt. **Q**uī hīc singula q;
 bīfū vīfū subiacēt fēruēbant.

Tēncbārī nō. peccatōrē dē
 glī. **S**clur gīfū dā vīfū fē
 paulum dicitur. **S**ūnt alīquādo
 tēncbē nūc autem lūy tūc dō.

Tenebrae no. vita. presens de
fig. sicut voce officia ad. b. iob
dicitur. Sic in tenebris quasi in lu.
Requre in cap. de luce.

A Ennebrarū no. ūiquitas deſig.
ſicut voce dñica ad. b. tob 82.
Audica mihi ſineſe. 25.

ha. lux: et tenebrarū qđ sibi loc⁹. hic
p prophetā ysaiā de pueriōe gētū
dicitur. Populus qđ sedebat i tene.
lux orta est etc.

Cap. xi. De caligine

[illegible]

Sed post hoc amaritudine inuolutur qz ex merito sponte caliginis eterno geheme tormente cruciatur. Dicatur ergo. In quiferentia lucis intime perdidit quid est q ante extremis supplicis tolerat occupet eum caligo subiungitur etiam que illis pena subsequens etiam sine termino deuasat inuolutur amaritudinis. Omne quippe q inuolutum est finem suum quasi nuf q indoluit qz sicut non offendit quo incipit ita non detegit quo desinit: inuolutus ergo a maritudine aliquis hostis dicitur: quia superbie eius supplicia non solum oinoda sed etiam infinita preparentur.

De Caligine.

Caliginis quoqz nomine potest mentis confusio ex penitentia veniens designari. Nullum namq peccatus dominus in vltum relaxat aut enim nos hoc flendo insequimur aut ipse iudicando referuat: vt ad emendationem suam semper mēs solleriter inuigilet. In quo ergo sibi quisqz misericorditer subuenit desiderat hic necesse ē vt penitens tergat. Aperte igitur de delectatione peccati dicitur. Occupet eum caligo. Quid enim caliginē confunditur oculus ipsa per penitentiam mentis nostre confusio caligo notatur. Nam sicut caligo nebulosa congerie obscurat diem ita confuso per turbatis cogitationibus obnubilat mentem. De qua per quemdam dicitur. Est confusio adducens gloriam. Lumen enim ad mentem male gestā penitendo reducit? graui mox merore confundimur perstreptit in anio turba cogitationum. Merore conuerterit. Anxietas deuasat in crumina mens vertitur z quasi quodam nubo caliginis obscuratur. Hec namq caligo confusione eorum mentis salubriter oppellerat. quibus pau-

lus dicebat. Quis enim fructum habuistis tunc in quibus nunc erubescitis. Hunc ergo peccati diem caligo occupet. Et blandimentum nequitie afflictio nequitie penitentie vigineroze perturbet. vnde z aperte subiungitur inuolutur amaritudine. Dies enim amare inuolutur cū ad sui cognitionem mēte redescite peccati blandimenta cruciatu penitentis requirit. Diem amaritudine inuolutus cum prauae delectationis gaudiis que supplicia sequantur aspicimus z asperius hoc fletibus circūdamus. Quia enim hoc q inboluitur ex latere omnia partis operitur inuolutus dies amaritudine optatur quatinus que mala in correctis imminet ex omni parte quisqz conspiciat z volu ptatis sue lasciuia tristitie lamentis tergat.

Cap. xij. de Ambra.

In scriptura sacra etz vmbra singulariter ponitur. Aliquādo mentis refrigerium ex superna protectione. aliquando incarnatione domini. aliquādo torporis frigide mentis. Aliquando obsecritas allegorie. aliquando inabulitas vite presentis. aliquando obliuio designatur. aliquando p fidus iudeorum populus. aliq refrigerium quietis eterne. Quis vero vmbre pluraliter dicuntur omnes iniqui intelligitur.

De vmbra.

Vmbre nomine mentis refrigerium ex superna protectione designatur. sicut psalm. ait. Sub vmbra alarum tuarū protegere me sicut sponsa in cā. cā aduentum sponsi prestolata prenunciat dicens. Sub vmbra illius q desiderabam sedi. acti dicat. Ab estu desideriorū carnalium sub aduentu illius protectione requirit.

ps. vii

De Ambra

Ambre vel obsecritas nomine incarnationis designatur. sicut angelicus sermo testatur qd ad mariam dicit virtus altissimi obsecritabit tibi. vmbra enī format a lumie z corpore. Deus autē p vnitates lumie est q mediāte aia ei vtero fieri dignatus ē p humanitatem corpus. Quia ergo lumen in corpore ē ei cuius vtero fuerat corpus random ei q incorporeū concept ac corpus ē. virtus altissimi obsecritabit tibi. corpus in te humanitatis accipiet incorporeum lumen diuinitatis.

De Ambra.

Ambre nomine recedente caritate torporis frigide mentis designatur. sicut de peccante hose scriptum est: q secutus est vmbra. Calore z caritatis fugis virtutis solē hō deseruit z sub vmbra infini frigoris abscondit. vñ vxo eius dem veritatis of. abscondit iniquitatem refrigeret caritas multorum. vñ p mus homo post culpam inter arbitros para dēss ad aurā post mercedis abscessus iuenit. Quia enī mercedi anum caritatis calorem p dederat: iam sub peccati vmbra quasi sub frigore aure torpebat. Hinc ad beatissimū voce dñica de antiquo hose of. Sub vmbra dormit. pter vmbraz quippe nequitie torpor accipitur i qua diabolus dormit q contra caritatem calentia sollicitudo vigilat. Frigiditas autē mentibus securus facit. Dormire enim non in sancto z cordibus non potest: quia z si quē in eis ad breue mōmēt collocat ipse eum desideriorum celestium vmbra fatigat. Et quasi totiens vt recedat pungitur quotiens ab eis amore iusto ad eterna suspiratur. Ante enim cum voces exētat quante ex illorū mētibz scē cogitatione

ad celum clamant. vnde sit vt bonarum actionum armis territus acusspiritorum spiculis percussus fugiat z ad corda reproborum frigida rediens causa q securus possideat malice vmbraz querat.

De Ambra.

Vmbre nomine obsecritas allegorie designatur. sicut p abne of. Deus albus non ueniet flancus de montem boso et condensio. Quid enim venturum se p testamenti sui paginas sponon dīr quasi i de venit. vñ velut sub pmissione se tenuit. Quod dīdēlet testamentum bene mona vmbroz? z condensio dēctur q spissis allegoziarum obsecritanbus opacat.

De Ambra

Ambre nomine stabilitas vite presentis designatur sicut p beatum iob de homie dicit. Quasi quasi flos egreditur z conuertitur z fugit velut vmbra z nunq i eodē statu permanet. Quasi flos enim egreditur qui inter in carne. i. sō teritur. q redigitur in putredine. Quid enim sunt nati homines in mundo nisi quidā flores in campo? Tendamus oculos cordis i hāc latitudinem vite presentis. z ecce qst tot flosibus quoz hominibz plen est vita itaqz in carne flos in feno est vnde bene p psalmistam dicitur. hō sicut feni vices eius z sicut flos agris ita floscebit. p istas quoqz ait omnia caro fenus. z omnis gloria in feno sicut flos agris. homo zēni moze feni pedit occulto z subito apparet in publico que statim ex publico per mozem retrahitur ad occultum. Carnis non virtutis ostendit: sed ariditas pulueris ab aspectibus retrahit. Quasi flos apparuit qui nō eramus quasi flos arefuit qui temporaliter apparebam? z q g

luit. mendicabit ergo estate ⁊ non
dabit ei. Qui em̃ nunc ppter pau
rē mentis atq; torporē bñ operari
negligit cū sol iusticie ī iudicio ve
lut in estate clauerit mendicabit vi
tam. sed non accipit. quia ppter
illam bona operari contēpsit

Capitulum decimum octauum
De hremie

Itemus nomine vite pre
sentis designatur. sicut p
cepit de dño d. Quis p
desiderat nunc ut descendat i
terram. Requiritur cap.
de sicut. ubi dicit subtingitur. Et
hiemps pluuia. hōs quippe ē va
ta preloso quia nō p s tam spes ad
superiā erigit adducit hāc mortalita
tis nē frigido tūpo alitrigit qz
scriptum ē. Corpus qz cōspicitur.
a. d. s. h. s. m. c. habet autē h
hiemps pluuia: rectoqz pcul
dū p dicationes. De quibz v
lect pluuia p mōyē dicitur. Et
pectetur sicut pluuia eloquiū mēi
z descendit sicut ros verba mea.
hē nimirum pluuie hiemi congru
intellatē cessabūt. qz nīc ē ar
nalium oculis vite celestis abfor
situr. necesse ē ut fructozum nō
bī p dicatione tūpū fraterz cur v
ro eterni iudicii sicut incanduit
nullus verba p dicationis necēssaria
tunc habebit. Quia veniente tū
de ad cō suum quibz rediunt ut
sancta tū cō agere nō valet testis
z recti qz sequit debet extortū
ditiūse pena cōnotat. vā qñ p
phetā d. Congrega eos ubi gregē
ad victimā z sanctificā eos in die cō
affionis. In die em occasionalis sctifi
cāz respicit. qz tūc tūc qz debua
rāt agere sentitū dī digna pūitauit
fue supplicia tūc vclnare nō possit
sct. p dicationes tūc ēdē vitā pēti
t. pluuie dī hieme cessabūt ppter
tūc atqz ad eternā gloriā pperit
spōl vōe fūctū dō. Surge ppe
ra amica mea coluba mea fozmola

mea et ueni. **I**n hijs transiit im
ber ubi et recessit. Trāseunt quip
pe hēmie ibi recedit: qđ uita p
sensu peragit i qua nos ignorantie
nubilo carnis corruptibilis tēporē
strinxerat omne misērium pđcatō
rum cessat. **C**larus quippe p nos
tunc uidebimus h qđ sanctorū nō
uocibz obfusus audimus. **I**psē
cipit ergo dñs nūi t hēmia plui
ujs ut in terra descendant: dñi appa
ratione sancti spiritus pio corrip
dit peccatorū bz corda sanctorū
ad misērium pđcationis hui
mutat.

C	Explicit Liber duo decimus	
C	Incipit Liber octimus tertius	
C	De Luitate	Capitulum .i.
C	De Duro	.ii.
C	De Maceria	.iii.
C	De Antemurali	.iiii.
C	De Turre	.v.
C	De Domo	.vi.
C	De Tabernaculo	.vii.
C	De Templo	.viii.
C	De Fundamento	.ix.
C	De Pariete	.x.
C	De Portis	.xi.
C	De Lumine	.xii.
C	De Superliminari	.xiii.
C	De Ostio	.xiv.
C	De fenestris	.xv.
C	De Columnis	.xvi.
C	De Balibus	.xvii.
C	De Balamo	.xviii.
C	De Saxopiblacis	.xix.
C	De Testibus	.xx.
C	De Arcto	.xxi.
C	De Inamento	.xxii.

Capitulum primum
De Ciuitate
In scriptura sacra euz ciuitas
gulariter ponitur. aliquando
celestis patria. aliqui sancta eccl
sia. aliqui anima humana intell
gitur. Cum vero pulariter ciui
tates dñr. aliquando ecclesie
deles. aliqui cogitationes pa
uorum intelliguntur.

puer. ix.

antia edificauit sibi domum excedit
 sibi columpnas superius in mola-
 uit victimas miscuit vinum pro-
 pitium mensam misit anulum sibi vreo-
 carent ad arcem z. mentia ciuitatis.
 Recte namque domus sapientie ne-
 cessaria vocatur. Sed superius colum-
 pnas exidit : quod ab amara sententia
 secutis discitulus ad ponendam eiusdem
 edificis fabricam mentes perdecantant
 erenti quod pro eo perdecantant
 virtute subnixit superius septenario nu-
 mero signantur. Inmolaui victimas
 quod vitam pudentium in macula-
 ri perfectione permittit. Misceam
 miscuitur quod diuinitatis a humanita-
 tis sue pariter nobis arcana pedit-
 cat. Mentiam quod quod propitium.
 quod scripturae facie nobis pabula a-
 riendo preparat. Ancillas etiam
 suas misit que ad arcem nosque ad
 ciuitas mentia vocantur et alio
 catorez infirmos abiectione habere
 studuit quod fideles populos ad
 palas patrie edificata superius col-
 locuerunt.

biere, ziti

De Civitate
Civitas nomine sancta
ecclesia designatur sicut
per ieremiam prophetam
dicitur. Edificabitur ciuitas
domino a turri annahal usque ad portam
angelorum et erigetur ultra nomina men
surarum. Civitatem quippe esse domum
sanctam ecclesiam nullus igno
rat. Thanehel vero dei gratia inter
pretatur. In angulo autem duplex pa
teris inscriptus. Civitas ergo dei

re ananehel vsq; ad portam angust
edificari phibetur: q; faneta ecclesia
a celsitudine superne gratie incho
ans vsq; ad ingressum susceptione
q; constituit virozum populoz
tudaici videlicet atq; gentilis. Sed
q; in ea crescente multitudine etia
reprobi colligitur apte subditur
t exitu vltra nozmas mensure: q; v
q; eos quoq; extenditur q; nozmas
iusticie transibres itra mensure ce
lestis numerum non sunt.

¶ **I**ta et uitate.
 Iustitia nemo alia huma
 na designatur. sicut per
 prophetam dñs q̄rat
 fecerit narrando dñs plū
 super ciuitatem vnam. i super alie
 rari nō plū. p̄ars vna cōpluta est
 et pars q̄ cōpluta nō est aruit. Cum
 esset cōtē exhortatio vbi alia mē
 suscipit alia suscipere recusat. sicut
 ciuitate vna dñs pluit. i super alteram
 nō pluit. Et vno t̄p̄e q̄ primos
 audit ab alijs se uicē corripit aruit
 ab alijs emēdari cōtempnit nime
 rina cadēs ciuitas i exp̄e plū
 tur i exparte aruit r̄manet i q̄
 p̄dicatione pluita repellit. Sūt et cū
 q̄ d̄ exhortatio vbi omnino nō
 audit. h̄ penitus suscipit plū
 naut. i sūt nō nulli q̄ ad dñs ijs
 mēdullis i insequunt. q̄ alia i se uicē
 recitat. i q̄ alij graui p̄durat. Se
 ce em̄ q̄ d̄ uidem q̄ p̄ d̄icatione
 vbi a semetipsis auaritie alij repel
 lit nō cōfessū aliena non rapit. i
 p̄ d̄a talē q̄ largiunt nē t̄
 timulose edomānt nē patēte
 modum p̄ mēte tranq̄illitate suat
 et sepe alia exhortatione verbū i
 em̄tipio talē carnis i m̄diciā
 vni corpus i caritate cūso d̄icē
 i adhibe aut scit debeat. primis i
 lnat. i p̄ rigoze sūspice cogitatio
 se eleuat. i iustitia pars vna pluita
 q̄ fructū fecit. p̄ars q̄ pluita nō
 ruit. q̄ exhortatio vbi nō plene
 suscipiens a bono sterilis remanet.

Job. xxiij.

Constitutum nomine ecclesie fideles designatur. sicut p beatum iob de hereticis dicitur. De ciuitatibus fuerunt viros gemere. Quia ciuitates a coniugatisbus populo appellantur non imerito ciuitatis nomine viuere sunt fideles ecclesie designant. q in singulis mundi partibus possit vnam catholicam fac sunt i qua fideles oēs de deo recta sentientes concordat viuunt. Hanc namq in euangelio dñs conuentum populorum etiā per locorum distinctionem concordiam designat cū faciatur de qñq partibus populum quinq genos distibere pcepit vt videlicet turba fidelium escam suam et loca distincta et moribus coniuncta pceptur. Quia belci quippe requies quinquagenarij numeri misserio cōiunctur. et quinquagenarioe bis duatū vt ad centenarium perducatur. Quia ergo prius a malo quiescat opere vt post anima plenius quiescat in cogitatione. Alij itaq quinquagenarij centeni decumbunt qñ sit non nulli qui tas a prauis actibus habet requiescente et sunt nonnulli qui a peruersis cogitationibus habet iā requiem mentis heretici igitur qui peruersi sepe huius mundi potentibus adherentes bonorum focalē uitam atq concordiam perscquuntur recte nūc dī. De ciuitatibus viros fecerunt gemere. Quos recte beat iob memorat viros q illa magia heretici extinguere abūant qui perfectis gressibus per via dei nō fluxe et cernit s; virile currunt.

De ciuitate.

Constitutum quocq nomine congregaciones prauorum designatur. sicut p eliphat de prauo diuite dicitur. Habitat in ciuitatibus desolatis et in domibus desolatis. Stimulos sunt redacte. Quia

enim conuersatione conuentum ciuitas appellatur ciuitates desolate sunt ipsi obsequium cunei puerorum quocq clamoribus peruersis sic laudantur cū ad praua opera per nequitiam raptur. vnde scriptum est. laudatur peccator in desiderio. a. f. et q iniqua gerit benedicitur. Domus vero deserte sunt cogitationes prauas quas iniquus iste in habitat q per omne q agit iniquorum placere cogitationibus appetit. Quia ciuitates desolate. et domus deserte recte nominantur qz nisl omnipotens deus talium conuersationes cogitationesq pcedentibus eorum calpie relinquere ad grauiora perpetranda minime peruenire. Vene autem dicitur. q in tumulos sunt redacte. Buentia nā qz domoz atq ciuitatum edificia. tumulos qñ dum prauis quicq consus actionibus sūbmer ad peruersa opera rursuntur oñscur. pcul dubio qz de edificio vite ceciderūt.

Capitulum. ij. De Muro.

In scriptura sacra muri nomine aliquando incarnatus dominus. aliquando fides christiane militum. aliquando munio discipline. aliquando impedimentum bene faciendi intelligitur.

Muri nomine incarnatus deus designatur. sicut de scā ecclesia per prophetā dicitur. Non erit i ca murus et arc murus. Et enim nobis murus qui nos vndiqz custodiendo circumdat. Antemurale aut mur nisl prope te oēs fuerunt qui plus q vñs apparent in carne ad constituendum fidem fuit. De b muro p explecti tūc dī. Et ecce mur? fossicū in circuitu dom? vñdīq. Vbi notā dī q murus p alius dīctū ē. fossicū dī. Murus qñ p q ad imitationēz. constituit nō iterius ēz exterus po-

Esa. xxi.

nisset. Quid ergo necessarium fuit vt diceretur fossicū bus nonq ponit murus intrinsecus soleat. quia necesse est exterius positus ea que intus sunt defendatur. Sed in hoc verbo quid aperte nisl dominica in carnatio demonstratur. Murus vero fossis est deus homo. vnde et p prophetam dicitur. Erigit in salutes populi tui vi saluos faceres chysnos tuos. Iste namq murus carnatus videlicet dominus nisl nobis non esset si fossicū non fuisset: qz itus non protegeret: si exterus non appareret. Sed neqz hic negligenter pretereū dī qz idem murus positus dicitur in circuitu domus positus. Domus quippe dei non solum angelī sancti de quibus psal. aut. Dñe dilexi decorez domus. t. et locū tab. gr. tuas sed etiam nos sumus quatuor: mentes inhabitare dignatur. Murus itaqz iste vñdīq in circuitu domus est: qz vigenitū patris qz sursum est firmitas angelozum qz deorsum factus est redemptioz humanum. Illis enim fortitudo ne cadant nobis adiutorium: vt surgamus post casum.

Job. xxi.

De Muro.

Muri nomine fides christiane militum designatur sicut per b. iob de prauis persecutoribus fidelium dicitur. Quasi rupto muro et aperta ianua intruerunt super me. Quasi enim murus rumpitur cum prauorum persuasionebus fides q in redemptore nostro est in quozdam corde dissipatur. Et qz peruersis i hac vita potestas tribuitur qd aliud q ianua erroris aperit. Quasi ergo rupto muro et aperta ianua intruerunt. Quasi enim murus rumpitur cum prauorum persuasionebus fides que in redemptore nostro est. Quasi ergo rupto muro et aperta ianua super bonos mali intravit cum accepta temporaliter po-

estare peruersi ipsa quocq in quozdam corde destruxere munimē dei conantur.

De Muro.

Muri quocq non potest intelligi munio discipline. Quasi ergo rupto muro hostis ingreditur cum vel malignozum spiritum vel prauozum hominū persuasio: calida discipline munimē in corde dissipantur.

De Muro.

Muri nomine impedimentum bene faciēdi designatur. sicut per psal. dicitur. Et in deo meo tras grediar murū. Murus quippe est omne q itinere nostro obicitur ne ad eum qui diligitur trascat. Sz murum transire dimur cum pro amore superne patrie quocq in hoc mundo fuerint obiecta calcamus.

Cap. iij. De Maceria.

In scriptura sacra maceria nomine. Aliquando munio discipline. Aliquando difficultas perfectionis intelligitur.

De Maceria.

Macerie nomine munio discipline designatur. sicut p salo. dicitur. Iper agrum hominis pignr transiit: per vineam viri fulsit: ecce. t. r. v. operuerant. f. e. f. et maceria lapidum. d. e. Iper agruz nā qz ho. pi. et per vi. sunt trasire est ciuitas ubi vitam negligentis inspicere eius opera considerare. Quaz vitice vel spine replēt. qz in corde negligentis purientia terrena desideria et pūctiones pullulant vitiorum. Quippe. Quia scriptum est. In desiderio est oculus ois. Maceria autē lapidum destructa erat disciplina patrum ab eius corde dissoluta. Nam quia destructa maceria lapidum dissoluta esse discipline nam vidit illi proximus adiunxit. Quia cum vidissem positū in corde meo et exemplo didici discipline.

De Maceria.

Macerie nomine difficultas perfectionis designat. sicut sub specie vniuersalis anime de infirmis te iudea atq; in prauis itinerib; gra diere per prophetam dominus dicit. Ecce ego sepiaui viam tuam spinis et sepiam ea maceria et feritas suas non inueniet. Et sequet amatores suos et non apprehendet eos et erit eos et non in. et fecit. va. et re. et ad. v. m. pri. q; bene. c. m. et m. q; nūc. Spinis enim electorum vie sepiuntur vbi dolor punctiones inueniunt in hoc q; teporaliter concupiscit. Et quasi interposita maceria visi eorum obuiat quozum nimirum desideria perfectionis difficultas impugnat. Horum pfecto anime amatores suos quocumq; et non inueniunt vbi sequendo malignos spūs nequaquā eas q; appetunt huius seculi voluptates apprehendit. Bene autem subdit: quia et ipsa mox difficultate dicitur. va. dam et reuer. ad virū. m. pri. q; bene mihi erat tunc mag. q; nūc. Porro quippe vir dominus est qui castam sibi animam sancti spiritus interposito amore coniungit. Quia tunc mea vniuersalis desiderat cum multiplices amaritudines velut quasdam spinas inuenit in eis delectationib; quas teporaliter concupiscit. Nam dum aduersitatibus mudi q; diligit inuoluitur anima ceperit tū plen; in teligit q; illi cum piori viro melius fuit. Eos ergo quos voluntas pua peruerit plurimum aduersitas corrigat. vnde nimis timendum est ne sequantur prospera cum desiderantur inuicta quia difficultas malum corrigere q; perfectionis etiam prosperitate fulcrit.

Cap. xij. De aemurale:
Aemuralis nomine prophete designatur. sicut per sancte ecclesie edificatio nem per prophetam dicitur. Ponit in ea

murus et aemurale. Plurimum enim in sacro eloquio ex protestatione sue munimē murus dicit ipse icar natus dominus solit. Ipse enim nobis murus est: quia ad corda nostra pertingere malignorum spirituum incursum vetat. Aemurale autem tem murt nostris prophete omnes fuerunt qui paup; dominus appareret in carne ad construendam fidem prophetarū dñi sunt. In sanctis ergo ecclesia domus nobis murus est et prophete eius ante murale sunt possit: quia ad nos quos ipse protegit etiam prophetarū verba in fide constructionem venerit vnde et bene prius murus et post aemurale ponitur: quia vocati ex gentibus nisi prius dominum cognosceremus prophetarum illius dicta munime suscepissemus.

Cap. v. De Turre.

Turris nomine circū spectio designat. sicut in cantus spōse a sponso dicitur. Illius turris sicut turris q; est in libano. Requirit in cap. de ductibus.

Cap. vij.

Turris nomine altitudo designat. sicut per hiere mi. prophetā dicitur. Edificabitur ciuitas domini a turre ananehel vsq; ad portam angeli et ex vln. m. Requirit in cap. de ciuita.

Cap. vi. De Domo.

In scriptura sacra domus nomen. Aliquando celestis ecclesie. Aliquando corpus christi. Aliquando conscientia. Aliquando celi habitaculum. Aliquando virtutum fabrica.

De Domo.

Domus nomine celestis ecclesie designatur. sicut salomone templum edificante aperitur cum dicitur. Domus autem cum edificaretur de lapidibus dolatis atq; perfectis edificata est. Et malleus et securus et omne ferramentum non sunt audita in domo cum edificaretur. Requirit in ca. de securi.

Domus no. corpus christi designat. Sicut per salo. dicitur. Sapientia edificat sibi domū. Sapientia quippe sibi domū condidit cum vni genitus dei filius et seipso itra vterius virginis mediantia anima. Humilium sibi corpus assumpsit vel creauit. Sic namq; corpus virginis domus dei dicitur edificata etiam templi vocatur ita vero vt vnus idēq; deus atq; hominis filius ipse sit qui inhabitat ipse qui inhabitatur.

De Domo.

Eze. liij.

Domus no. conscientia designatur. sicut ad eye. dicitur. Ingredere et incli. i me ad domū me. Quid est enim q; exire propheta ad campū ibetur nisi quousquisq; d; predicat. ppter eos q; exire pre se possit corrigat atq; ab iniquitate extrahat loquēdo ad campū eū. Sed q; temp; dicator debet mēte recurrere hūilitatem atq; mundiciū vnus custodi re post capū necesse est vt ad domū redeat quātū in hīs q; dicit quālibet etia ipse sit intra conscientiam agnoscat. Si est autē hic q; loquitur minime custodi dicit aut de hīs q; loq; tepozale gloriā dicit querit loquendo quidē ad campū eū: sed non cogitādo semetipsum ad domū redire cōtemnit. Accipio et enī spiritū i me dīdo domū includimur q; per eius gratiā ad discutiendam mētem nostrē secreta reuocantur: vt apud seipsum in deo animus requiescat et non itaq; per exteriorē concupiscentiā et ap

petitū laudis et glorie cogitationib; mobilitate discurrat. De hac domo cordis cuiusdam sanati p semetipso veritas dicit. Tolle grabatū tuū: et vade in domū tuam hinc de pfecta aia per salo. dicit. Considerat semitas domū: sue panē octosa nō comedit. Semitas quippe domū sue considerat: q; cunctas cōdēntie sue cogitationes subtiliter inuestigat. Ipse dicit. non comedit. q; hic q; de sacro eloquio intelligendo percepit autem etiam iudicio oculos exhibēdo operibus ostendit.

De domo.

Domus no. celi habitaculum designatur. sicut p salo. dicitur. Ipse inuenit sibi domū. et turtur nūc vbi re. pul. suos. Requirit in cap. de pastore.

De domo.

Domus no. virtutum fabrica designat. sicut per salo. dicitur. Diligenter exerce agnom tuam vt postea edificas domū tuam. Requirit in cap. de agro.

Cap. vij. De Tabernaculo.

In scriptura sacra tabernaculum. Aliquando habitaculum mētis. Aliquando corporis habitatio. Aliquando cogitationes. Aliquando edificatio terrene felicitatis designat.

De tabernaculo.

Tabernaculi nomine habitaculum mentis designatur. sicut per beatus ioh in persona ecclesie dicitur. Quis mihi tribuat: vt sicut sicut in diebus adolescentie mee quando secreto deus erat i tabernaculo meo. Sicut vniuersis hominib; sancte ecclesie eras descriptum. Parua quippe tū erat cum a nativitate recens verbum vt te predicare non poterat. Vincens de illa dicitur. Soror nostra parua est et vbera non habet. Quia miram sancta ecclesia pūisq; prosperet: per incrementa virtutis insinuat quibuscq; auditoribus.

Job. xij.

Job. xij.

prehendere non potuit vbera predicationis. Adulta vero ecclesia dicitur quando verbo dei copulata sancto repleta spiritu per predicationis ministerium in filiorum conceptio fecit. Quos exhortando paritur conuertere de parit. De hac eius etate dominus in causa dicitur. Adolescentule dilexerunt te. Amuerse quippe ecclesie quoniam catholicam faciunt. adolescentule vocantur non tam veruste per culpam. sed nouel le per gratia non senio steriles: sed etate mentis ad specialem congrue fecunditatem. Tunc ergo cum in diebus antichristi ecclesia quasi quodam senio debilitata per predicationem parare non valet remittitur fecunditatis antiquae dicens. Sicut fuit in diebus adolescente mee quado secreto dñs erat i ta. meo. Qui enim hoc loco tabernaculus nisi habitationem in mente accipimus? per omne namque quod cogitandum agendum in consilio cordis agitamus. Quisquis autem madata dei tactus cogitat secreto illi deus in tabernaculo est: habitationem et enim cordis sui ante dei oculos viderat qui dicebat. Et meditatio cordis mei i conspectu. t. s. ut ergo demonstrat quia istius profecerit: dicat ex se dicat ex plona vniuersalis ecclesie. Quado secreto deus erat in tabernaculo mo.

De Tabernaculo.

Abnacuuli nomine corpea habitudo designa. Sicut legitur. Ahabitatus populi de egypti seruitus liberatus cum loquere deo collis nubiis cerneret vniuersis in tabernaculi sui foris: stabat i adoraat. Ibi enim statum: vbi mentis oculus signatus vnde hebraei ait. vixit dominus in conspectu tuos. Ibi quippe stabat vbi cor fixerat. Quid est autem populum

columnam nubis aspicere. Atq; in ta. sui fo. stare i adoraat. nisi quod humana mens cum superiora illa atq; celestia vt dñs in enigmate conspiciat tam elaustra habitationis cor porce per subleuatam cognitionem exit atq; illum humiliter adorat cuius i si videre substantiam no valet tam tamē eius potentiam per illuminationem ipsa miratur. Item q; per tabernaculum corpus intellegitur docet. b. iob. Qui de impio loquens ait. Affligetur relictus in tabernaculo suo. Inquit enim tabernaculum caro est: quia ipsam letus inhabitat i si sit possibile optat vt eam nunq; relinquat. Iusti vero q; gaudium suum in spe celestium po nunt eorum conuersatio in celis est: cum adhuc in carne sunt: quasi in carne tam non sunt: q; nulla carnis delectatione se pascuntur. vnde i qbusdam dicitur. vos autem non estis in carne sed in spiritu. Necq; enim in carne non erat qui magistri epulas exhortationis eloquia susceperant. Sed quasi tam non in carne esse est de amore carnalium nichil habere. Ad contrarium istis qui oē gaudium suum in carnali vita posuit in tabernaculo carnis habitauit. Quam videlicet carnem cum in resurrectione receperit cum ea gehēne ignibus traditus ardebit. Tunc ab ea educi appetit ille eius tormēta euadere si valeat querit tunc incipit velle vitare quod amauit. Sed q; eadem carnem deo preposuit tu dicare deo agitur vt ex ea amplius in igne crucietur. Sic itaq; eam relinquere non vult: cum ab ea abstrahitur ille eam relinquere appetit in ea per supplicia seruatur. Ad augmentum itaq; tormēti et hic de corpore nolens educatur i illic in corpore tenetur inuitus. Quod eius spūs habitans i subleuando preposuit euadere in tormento nolet i non valet recte nunc

dicitur. Affligetur relictus in tab. suo.

Job. xv.

Abnacuuli nomine corpea habitudo designa. Sicut legitur. Ahabitatus populi de egypti seruitus liberatus cum loquere deo collis nubiis cerneret vniuersis in tabernaculi sui foris: stabat i adoraat. Ibi enim statum: vbi mentis oculus signatus vnde hebraei ait. vixit dominus in conspectu tuos. Ibi quippe stabat vbi cor fixerat. Quid est autem populum

Job. vij.

Abnacuuli nomine corpea habitudo designa. Sicut legitur. Ahabitatus populi de egypti seruitus liberatus cum loquere deo collis nubiis cerneret vniuersis in tabernaculi sui foris: stabat i adoraat. Ibi enim statum: vbi mentis oculus signatus vnde hebraei ait. vixit dominus in conspectu tuos. Ibi quippe stabat vbi cor fixerat. Quid est autem populum

Abnacuuli nomine corpea habitudo designa. Sicut legitur. Ahabitatus populi de egypti seruitus liberatus cum loquere deo collis nubiis cerneret vniuersis in tabernaculi sui foris: stabat i adoraat. Ibi enim statum: vbi mentis oculus signatus vnde hebraei ait. vixit dominus in conspectu tuos. Ibi quippe stabat vbi cor fixerat. Quid est autem populum

Cap. viij. de templo.

In scriptura sacra templi nomine. Aliquādo anima iusti. aliquādo corpus christi. aliquādo fidelis populus intelligitur.

Cap. x. De Pariete.

In scriptura sacra parietis nomine, aliquando humanitatis natura, aliquando peccati duritia designatur.

De Pariete.

Lant. 9.

Parictio nomine humanitatis natura designatur, sicut sancta ecclesia sub p[re]fatione p[re]sponsum aperte ita videre desideras ait. En ipse stat post parietem non solum, aut enim humanis oculis hoc q[uod] de humana natura assumptum ostenditur in seipso inuisibilis p[er]mansit in aperto se videre querenti bus quasi post parietem stetit: quia videndi se manifestata maiestate non prebuit. Quasi enim post parietem stetit qui humanitatis naturam q[uod] assumptum ostendit & diuinitatis naturam humanis oculis occultauit, unde illic subditur. Respiciens per fenestras prospiciens per cancellos. Quisquis enim per fenestras v[er]o cancellos respicit nec totus latet nec totus videt. Sic nimirum redemptor noster ante dubitantium oculos factus est: q[uod] si miracula faciens n[on] tulisset vt homo plane eis apparuisset dicendus & rursum humana patientia si nulla fecisset vt deus purus putaretur homo. Sed q[uod] & diuina fecit & humana pertulit quasi p[er] fenestras vel cancellos homines p[er]spexit vt deus appareret ex miraculis & lateret ex passionibus & homo cerneretur ex passionibus sed tamen vltra hominem ex miraculis agnosceretur.

De Pariete.

Parictio nomine peccati duritia designa, sicut scriptum est. Ipse edificabat parietem illi autem lineabatur. Quid enim parietis nomine nisi peccati duritia intelligitur. Edificare ergo parietem est contra se quępiam obila

19. re. vi.

Parictio nomine peccati duritia designa, sicut scriptum est. Ipse edificabat parietem illi autem lineabatur. Quid enim parietis nomine nisi peccati duritia intelligitur. Edificare ergo parietem est contra se quępiam obila

cula peccati construere. Sed parietem linunt qui peccata perpetrantibus adulantur vt q[uod] illi peruerse agentes edificat isti adulantes quia si nitidum reddunt.

Cap. xi. De Porta.

In scriptura sacra cum porta singulariter ponitur. Aliqua dicitur de christo, aliqua dicitur de sanctis, aliquando de scriptura sacra scientia, aliquando de fide, aliquando de iudicio, aliquando de actio, aliquando de exitu ab hac vita designat. Cum vero pluraliter ponitur dicuntur. exitus ab hac vita, aliquando sancti doctores, aliquando de iniqui doctores, aliquando actiones bone seu actiones prauę, aliquando potestates ad ueritatem, aliquando cogitationes prauę intelliguntur.

De Porta.

Porte nomine christi designatur, sicut per helisaphat de filio iudaici posuit, i. prauis ex sequentibus dicitur. Et conteruntur in porta & non erit qui eripiat. Quis enim alius porte nomine nisi mediator dei & hominum debet intelligi. Qui ait. Ego sum osium per me si quis introierit saluabitur. Filius igitur huius stulti extra portam proficiunt in porta conteruntur: q[uod] prauę iudeorum soboles ante mediatorem aduentum in legis obseruatione flouerunt, sed in ipsa redeptionis nostri presentia a diuinitatis obsequio perfide sue meritis repulsi ceciderunt. Quos nimirum non est qui eripiat, q[uod] scilicet dum ipsi redemptores extinguere persequēdo conati sunt oblate sibi remedia crepuerunt absconderunt.

De Porta.

Porte nomine porte vnusquisque predicator intelligitur: quia quisquis nobis ianuam regni celestis ope

Porte porte nōle vnusquisque predicator intelligitur: quia quisquis ianuam regni celestis ope suo aperit: porta est. vide vnde dicitur porte vel in iohanne apocalypsi vel in extrema ezechielis propheta visione describuntur.

De Porta.

Porte porte nōle porte scripti refare nō sōcunentur intelligi q[uod] dum nobis intellectum aperit celestis regni ianuam pandit.

Porte porte nōle porte scripti fidem accipere & primam cōtingimus vt ad virtutum edificia intremus.

De Porta

Porte porte nōle porte scripti designatur sicut supra q[uod] elisaphat dicit. Et conteruntur in porta.

Job. v.

Porte porte nōle porte scripti designatur sicut supra q[uod] elisaphat dicit. Et conteruntur in porta. & non erit q[uod] eripiat. Nam sicut visus aditus porte dicitur. ita est dies iudicii porte regni. q[uod] per eū ab electis offibus ad celestis patrie glorię intratur filij ergo huius stulti añ porte elati sunt: s[ed] in porta conteruntur. q[uod] amatores huius seculi in presentia vita superbiunt: s[ed] in ipso regni aditu eterna animaduersione feriuntur. Bene autem subditur. & non erit qui eripiat. Illos quippe veritas ab eterna aduersitate eripuit quos i temporaliibus prosperis per disciplinam premit. Qui autem nunc requit p[re]sentium non valet eripit: quia iniqui cum q[uod] disciplinam habere negligunt patrem afflictionis sue tempore per adiutorium nō inueniunt ereptorem.

Job. xix.

Porte porte nōle porte scripti designatur sicut p[er] beatum iob in persona ecclesie dicit. Quid procedebam ad portam ciuitatis & in platea parabant cathedram michi. Require in capitulo de platea.

De Porta.

Porte porte nōle porte scripti designatur. sicut p[er] ezechielis de viro q[uod] ei apparuit dicit. Stabat autem i porta. Quisquis i porta stat ex qua parte intus est ex qua parte foris: alio eius foris aspiciat aliud ius abscondit. Redemptor itaq[ue] n[on] p[er] eundem virum intelligit. p[er] nobis misericorditer incarnatus añ humanitas inuisibilis apparuit se se inuisibilem per diuinitates seruauit. Et atq[ue] apparuit i porta stetit, atq[ue] ita locutus est. q[uod] mediator dei & hominum homo ipse ius in ipso quosq[ue] passionis eius p[er] porte precepta vite discipulis dedit vt h[ic] q[uod] in eum credunt ad portam respiciant. passionem ei solliciti consideratio presentes a suo quosq[ue] exitu cordis oculos non auertant. Hos quosq[ue] cum iam claustra carnis aspiciere mortalitatis nostre angustias per imortalitatis desiderij transire ad supernę lucis libertates tendere ad celestis patrie gaudia anhelare experimus ad portas oculis tenemus: q[uod] dum a sacramentis temporalibus transire ad eterna cursumus, quasi iam presentem tēte terga dedimus & cordis faciem in desiderio nostri exitus habemus.

Sap. fr.

Porte porte nōle porte scripti quippe est. Corpus q[uod] corumpitur. a. a. & d. terrena in ha. m. c. Et si igitur cōtemplationē mētem iam extra carnis angustias tendimus adhuc t[ame]n in sacramentis q[uod] cognouimus ipsa carnali angustia nra portam tenemus. Sepe nāq[ue] tantum ius in diuina contemplatione suspenditur, vt iam se percipere de illa eterna libertate q[uod] oculus nō vidit. n. a. a. aliquid per quadam imaginem letetur. Sed tamen reuerberatur pondere mortalitatis ad ima relab[itur]. quibusdā pene hie vinculi ligatus tenetur. porte igitur inuenit quere libertatis sue gaudia conspiciat iamq[ue] exire concupiscit.

Es. liij.

Portarum nomine sancti doctores designantur. sicut venienti ecclesie per prophetam vna pollicetur dicens. Ecce ego firmabo te in sapientia. Et ponas lapides pugnacula tua et portas lapides sculptos. et illa. d. v. filios tuos et oves ad vno. Requiere in capitulo de lapidibus.

Portarum nomine iniqui doctores designant. sicut voce dnica ad beati iob de diabolo sub voce leuiathan interrogando dicit. qd portas vultus ei? qd aperit. porte dppie eius sunt iniqui doctores. Qui idcirco porte vultus eius vocant sunt: qz ipsos quosqz egred. vt leuiathan ille. a diabolo quasi potestatis sue pauptatui videtur. Sicut enis scriptura facit sanctos viros portas syon vocare conuenit. syon quippe speculatio interpretatur et limento pdicatorum sanctos portas syon dicimus: qz per eorum vitam atqz doctrinam intramus et perne contemplatione intramus et etas per portas leuiathanis ueritatem magistri signantur. quod vbi predicant pueria recepturi miseriam auditoribus via pdicationis aperit. Hinc ergo. p portas vultus. c. qd. a. subaudiat nisi ego qui electus mea magistros errorum sub specie sanctitatis absconditos perspicuo cognitione manifestos.

De p. porta

Portarum nomine actiones bonae seu prae designant sicut per psalmistam dicit. Qui exaltas me de portis mortis vt insinues oia laudationes tuas in portis fidei syon. porte mortis sunt actus prae que ad interitum trahit. Et autem syon speculatio dicitur. portus syon actiones bonas accipimus p quas super naz patriam ingredimur vt reges hostili gloiam contemplantur.

Es. ix.

Portarum nomine potestates aduersae designantur. sicut voce dnica sub interrogatioe beato iob dicit. Aliquid aperte sunt tibi porte mortis. Porte quippe mortis sunt potestates aduersae quas descendens dicit aperuit. qz earum fortitudines moriendo superauit.

Portarum nomine potestates cognitiones prae intelligi quas deo panimus qz eas in penitentia flendo consistimus. Quas etas non confessas intuetur. sed confessas ingreditur tunc quippe viam sibi in portis mortis aperit qz solutus prae cogitationibus ad nos post confessionem venit. Que porte mortis idcirco vocate sunt: qz profecto via ad interitum per iniquas semper cogitationes aperitur.

Capitulum duodecimum De limine.

In scriptura sacra limbo nomen aliquando patres testantur non ut aliquando scriptura sacra aliquid quando vnusquisqz.

Limbo nomine patres testantur non ut signantur. sicut per ezechielem dicitur. Et mensus est limen porte iuxta vestibulum. limen porte iuxta vestibulum porte intrinsecus esse me moratur. apte ostenditur: qz limen qz prae scriptum est extrinsecus fuit. Sed si porta dicitur: qd sit limen porte intrinsecus et quod extrinsecus requiramus. Per limen et est porta tam vnusquisqz ingreditur: et qz vno limina nisi patres testantur veteris et patres testamenti noui. Non solum quippe huius quibus dnus sanctari dignatus est. s. omnes patres veteris et patres porte huius limen fuerunt: qz huius cum predicare et eo sperare meruerit cum

Iob. xxxvij.

Cis ad effluentibus aperuerunt actus fidei. vt omnis qz crediderit dnm is porta huius liminis intraret. Sed cur ante limen exterius et post limen interius dicitur? Quid testamini veteris patres et post modum testamenti veteris noui doctores fuerunt. Recte autem limen exterius testamini veteris patres designant qz per eorum pdicationem opera peruersa puniunt sunt. Per vicia vero nouorum patrum vnusquisqz animus etas ad strictioe cogitationibus cohercet dum reatus esse perfectus et in deliberatione cordis ostenditur. Illi quippe a flagitiis a crudelitibus a rapinis auditoris animas prohibere curauerunt. Illi vero dum non solum peruersa opera sed etiam illicita cogitationum resecant quid nobis aliud nisi limen intrinsecus facti sunt. Vnde et ipsa veritas loquitur dicens. Audistis qd dictum est ante dn occidit. Qui autem occiderit reus erit iudicio. Ego autem dico vobis: qz omnis qz transiit fratri suo sine causa reus erit iudicio. Recte quoque exterius limen illos patres designat. qui ab ipsa incarnatione redemptoris nostri per scrualla temporum longius constituti. quidem ab abel passio tam cepit ecclesie. et vna est ecclesia electorum praecedentis atqz sequentis. Sed tamen qz discipulis videtur multi reges et prophete voluerunt videre que vos videtis. et non v. antiquis patribus quasi foris fuisse est redemptoris nostri praesentis. Exterius igitur. sed tamen non puius a sancta ecclesia fuerunt. quia mentis opere pdicatione ista iam fidei sacramenta tenuerunt istam sancte ecclesie cellitudinem confiterentur: qz nos adhuc prestolando sed iam habendo conspicimus.

De Limine.

Si vero porta huius liminis sacra in loco acceptimus ipsa quod limina habet in terius: qz in littera videtur et allegoria. Quia enim per litteram ad allegoriam tendimus quasi a limine qz est exterius ad b qz est interius venimus. Et sunt et ea p multa que iuxta litteram mentem edificant vt per b qz interius agitur audiens animus interius trahitur. Ibi dicitur peuenimus pdicatione opera et exempla virtutis. Ibi iubetur qd agere etiam corporaliter debemus. Ibi hoc qz ad operandum percipitur in sanctorum ac fortium viroz actione monstratur vt postea nos a periora pcepta atqz exempla iustorum ad bonam operationem intrant tunc ad limen interius. interlectum studium intum contemplationis tendamus si possumus pedem mentis. Istoradum vero qz limen posterna calamo mensuratur. Calamus autem in sex cubitis et palmum tenditur: qz videlicet a sacra scriptura doctrina perfecte operationis et iustitiam superne contemplationis inuenitur.

De Limine.

Si vero porta huius liminis vnusquisqz pdicatorum accipit limen: exterius est vita actus limen autem interius vita contemplationis. Per illam quippe ambulatur in fide per hanc vero festinatur ad speciem. Illa interius ducit vt vnusquisqz bene viuere debeat ista interius perducit vt ea bona vita ad gaudia eterna pertingatur.

Capitulum decimum tertium. De Superlimine.

Si superlimine nomine mentis intentio que premittit actioni designatur sicut per moysen de agni commestione dicitur. Sumus de lingua agni. et

Es. xxxvij.

ponent super vitrosos potes & in sup
luminaribus domorum in quibus
comedit illum. Quid namq; sit sã
guis agni non iam audiendo s; be
bendo deducimus. Quid sanguis su
per vitrosos potes ponitur: qñ
non solum ore corporis: s; et ore
cordis hauritur. In vitrosos potes
s; agni sanguis est: postius qñ sacra
mentum passionis illius cui ore ad
redemptionem sumitur ad imita
tionem quoq; intentam mente cogi
tatur. Itaq; qui sic redemptionis sui
sanguinem accipit vt imitatur passio
nem illius nec dum velit in vino ipsi
posse sanguinem posuit. Aut etias
supluminaribus domorum ponenda
est. Quid enim palster domo
nisi mentes nostras accipit?
In quibus per cognitionem inhabi
tamus. Quid domus superlumi
na re est ipsa intentio que pminet actio
ni. Quid igitur intentionem cogita
tionis sue ad imitationem: ostice pas
sionis dirigit in supluminare domi?
agnis sanguinem ponit. vel certe do
mus nostre ipsa sunt corpora in qui
bus quousq; viuimus habitamus.
Et in supluminare domus agni
sanguinem ponimus: qz crucem pas
sionis illius in fronte portamus.

Capitulum decimum quartum

De Ostio.

In scriptura sacra ostij nomine
cum singulariter ponitur. aliqui
christus. aliquando fides seu vi
sio dei. aliquando intellectus cognitio
nis diuine. aliquando intellectus
aliqui exitus designatur. Et vxo
per pluraliter ostia dicitur. aliqui
desideria carnalia concupiscen
tie. aliquando sancti predicator
es. aliquando claustra diuini
timoris. aliquando virtutes in
telliguntur.

Ostij nomine xpus designat
sicut ipse in euangelio testat
dicens. Ego sum ostium per me si
quis introierit saluabitur.

De Ostio.

Ostij nomine fides seu
visio dei designat. sicut
p ezechielem de viro q
ei apparuit dicitur. Et
mensus est ostium. Hoc loco con
tra ad aduersitatem ponitur. s; ad
rectitudinem. Ostium enim contra
estius est qz recto itinere ab extero
ri ad interiores aditum peruenit
tur. In cognitione vero omnipo
tis dei primum ostium nostru fides
est secundu vero species illu ad qua
p fidem ambulando peruenimus.
In hac enim uita hanc igredimur
vt ad illa postmodum pducatur.
Ostium ergo contra ostium est. qz
per aditum fides aperitur aditus
visionis dei.

De Ostio.

Ostij nomine scilicet cog
nitionis diuine designat
sicut facit hystorie ver
bis ostenditur. cum de
cognitione dei pphetia
helias edocet. Cui casu transitur
ante est deus. pmitteret dicens. Ec
ce deus transit. Spiritus grandis &
fortis subleuans montes coterens
petras ante domum illico adiuu
xit. Non in spiritu domini. Et post
spiritum commotio non in commo
tione dñs. & post commotionem
ignis non in igne dominus Et post
ignem sibilus aure lenis sps qui
de ante domum euerit montes
& petras conuertit: qz pauor qui ex
aduentu dñi uenit. & altitudinem
cordis nostri deicit & duriciam liq
facit. Sed spiritus commotionis &
ignis non inesse dñs dicit. & de i sibi
aure reus non negatur. qz nuntius
meus cum in contemplationis sub
limitate suspenderit quicquid per
fecte conficiere preualat deus non
est. cum vero subdit aliquid cons
piciat. s; est quod de incomprehens
ibili substantia exemitatio audis

Quasi est sibilus tenuis aure pcepti
m? est apore i circumscrip te veritatis
contemplatione subita subtiliter
de gustamus. Tunc ergo uerū est q
de deo cognoscimus cui plene nos
aliquid de illo cognoscere non pos
se sentimus. En bene illud subditur
Qd est auditus helias operuit vul
tum suu pallo. & ingreditur sicut in
ostio spelacis. qd osti aures tenuis
sibilum vultum suu ppheta pal
lio operuit. qz ipsa subtilissima co
templatione veritatis quantu cog
noscit ho ptegatur agnoscit. vultus
namq; pallium superducere est ne
ne altiora mens querere audeat:
hanc ex consideratione proprie in
firmittatis velare vt nequaq; intelli
gentie oculos ultra se precipitater
aperiat sed ad h qz appropinquare
non valeat reuerenter claudat. Quid
agens in spelacis ostio stetit? deseri
bitur. Quid namq; spelacis nostra
est nisi h corruptionis habitatio in
qua adhuc ex vetustate retinemus
Sed cum aliquid percipere de co
gnitione diuinitatis incipimus qua
si iam in spelacis nostre ostio stam?
Quia enim progredi perfecte non
possumus cogitationem tamen ve
ritatis in hantia iam auid de
libertatis aura capiamus. In in
gressu ergo speluncæ stare est re
presso nostre corruptionis obstacu
lo ad cognitionem veritatis incipe
re exire.

De Ostio.

Exe. xl.

Ostij nomine intel
tus designat. sicut
per ezechielem dicit
Et per singula gazophila ostia in
tribus portarum. Ga
zophilacia sunt corda doctorum q
scientie diuitias seruant. Frontes
autem portarum sunt verba atq;
opera predicatorum in quibus eoa
foris agnoscimus qualia apud se

intrinsec? iuuant. Est aut ostium p
singula gazophilacia in frontibus por
tarum: qz vnusquisq; doctori cor
de auditorio intellectum aperte in
dictis operibus patrum. Cum em
petri apostoli predicationem disci
timus cum pauli verba pericruta
mus cum iohannis euangelium in
uestigamus atq; ex eorum verbis
auditores nostros ad interiozem in
tellectum trahimus quid aliud agi
mus nisi ostium in portarum frontib?
aperimus. Dicitur ergo per singu
la gazophilacia ostium in frontibus
portarum: qz si doctor hoc q loquit
tur apostolo viciis minime co
firmat in frontibus portarum ostiū
non habet. Et si ostium non habet
dicit iam gazophilacia spalis edis
ficij non potest: qz intellectum no
aperit doctor non est.

De Ostio.

Ostij nomine exitus
designatur sicut scri
ptum est eū egredie
tur moyses ad ta
bernaculum surge
bat vniuersa plebs
aspiciebat terga eius & stabat vnus
quisq; in ostio papilionis sue. Cum
em san? quisq; predicator alia de
deo loquitur superne habitationis
iam vt cumq; tabernaculum ingre
ditur. Locus predicationis infirmis
quisq; & si virtutem plene pensare
non possunt tñ velut terga aspi
ciunt. qz postrema que valent per
intellectum sequuntur. Sed in ip
sis quoq; que minus capere suffici
ciunt iam de suis papilionibus qua
si exeat atq; in ostia stant. qz ha
bitacula carnis relinquere & ad illa
eternę vite gaudia que audiunt po
gredi cognantur.

De Ostio.

vij

Esa. xvi.

Ostium nomen deside-
ria carnalis concupis-
centie intelligitur de quibus
per prophetam dicitur. In-
tra in cubicula tua claudes ostia tua
dubica quippe ingreditur cum
secreta nostre mentis intramus.
Ostia autem claudimus cum deside-
ria illicita cohercemus.

Ostium nomen sancti
predicatores designantur.
Sicut voce dicitur ad
beatum iob dicitur. Quis
concludit ostia mare: quia
erumpebat quasi de vulva prece-
dens. Quid enim mare nisi secularis
quid vulvam nisi conceptum carna-
lis cognitionis accipimus. Ibi est enim
loco vulve nomen occultis et malicio-
sa carnalis cognitionis designatur.

Job.
xxxv.

Quae videlicet vulva non ad profe-
rendam prolem concipit substantiam
corporis, sed ad explendam nequitiam
causa doloris. De hac vulva cor-
dis iniquorum alibi dicitur. Concepit
dolo rem et peperit iniquitatem.
Per hanc vulvam prauis et concupi-
scentiis parturit cum mala que cogita-
uerint operantur. Erumpebat ergo
mare quasi de vulva prece-
dens enim minarum secularium fructus
de carnali iniquitate concepti in se-
culis ecclesie interitus concepti in se-
culis. Sed autem
estote de o ostio hanc oculum
ait: quia contra tumores perfectum
ostium sancti viri quasi quedam ostia
oppositi sunt ut eorum miraculo-
sus reuerentia ire persequendum
frangeretur. Humilitatis quippe
dona terrenis principalibus per eos
sanctam ecclesiam supra mundi cul-
men erexit et scintille maris impe-
tus erecta eiusdem ecclesie potesta-
te cohercet. Quia enim sancti do-
ctores predicatione quidem foras
vires aperti sunt: auctoritate autem
sua resistentibus clausi non immerito
ostia vocantur. id est aperta conuersi
ostia humilium, et clausa terroribus

superborum. Non immerito ostia
vocantur: quia et ingressum regni se-
delibus aperiant. et rursum sepe per
fidem ne ingrediantur opponunt.

De Ostia

Ostium nomen claustra dicitur
in timore designantur. Sicut
per beatum iob dicitur. Quis
concludit ostia mare: quia de vulva prece-
dens. Requiritur in cap. de mar.

De Ostia

Ostium nomen virtutis
designatur. Sicut voce dicitur
ad beatum iob dicitur. Quis
concludit ostia mare: quia de vulva prece-
dens. Requiritur in cap. de mar.

Capitulum decimum quintum
De fenestris.

In scriptura sacra fenestrarum
nomen, aliqui prelati sancte eccle-
sie, aliqui sensus corporis, alii
quando mentes contemplatiue
designantur.

Fenestrarum nomen
plati sancte ecclesie
designantur. Sicut per
prophetam reuelatione
ultima templum vi-
dens que in eodem
templo conspexit

inter cetera narrat dicens. Terra vi-
si. Fenestras et fenestre clausae pau-
li quippe apostoli dicitur. Tem-
plum enim dei sancti est et ethi-
vov. In hoc autem templo fenestras
serdones et speculatores sunt qui li-
populo fidelium lumen predica-
tionis fundit. Sed cum terra visus
fenestras et fenestre clausae sunt quia
cum terrenis cogitatio in sacerdoti-
coribus exaltet fenestre lumen
non fundit. quia sacerdotes ab officio
predicationis obmutescunt.

De fenestris

Fenestrarum nomen sensus
corporis designantur. Sicut per

Job.
xxxv.

Jeremiam prophetam dicitur. Ascendit
moza per fenestras nostras ingressa est
domos nras. Cum sit iustissimas aia
nequaquam corporeis rerum delecta-
tione tangitur nisi quod inheret corpo-
ri quedam egrediendi foramina eius-
dem corporis sensus hnt. visus quippe
auditus gustus odoratus et ta-
cus quasi quedam vene mentis sunt
quibus foras veniat. et eorum quod
extrinsecus sunt substantiam concupi-
scat. Per hos tenim corporis sen-
sus quasi per fenestras qualis iam ex-
teriora queque anima respicit respi-
cientes concupiscit. Bene ergo dicitur.
Ascendit moza per fenestras.
id est. de nostras. Moza quippe
per fenestras ascendit et domos in-
greditur cum per sensus corporis
concupiscentia veniens habitaculis
mentis intrat. Quo contra de iustis
per psalm dicitur. Quasi sunt hi qui vi-
nubes volant: et quasi coline ad fe-
nestras suas. Iusti namque in nubes
volare dicti sunt: quia contagia ter-
renia subleuantur. Et quasi colum-
be ad fenestras suas introque per sen-
sus corporis exteriora queque non re-
spiciunt intentione rapacitatis co-
que foras non rapit concupiscentia car-
nalis.

Esa. xl.

Esa. xl.

De fenestris.

Fenestrarum nomen mentes
contemplatiue designantur.
Sicut per ezechielem dicitur. Et fecit
fenestras obliquas in thalamis: et
frontibus eorum quod erant intra por-
tam vndique per circuitum. Per thala-
mos quippe intelliguntur. corda
dei amore seruata. In fenestris au-
tem obliquis para illa per quod lumen
intrat angusta est. Para interior quod
lumen suscipit lata. Quia nemini
mentes contemplatiue quamvis
aliquid tenuis de vero lumine vide-
ant in semetipsis nisi magna ampli-
tudine dilatatur. Quae videtur et ip-
sa quod aspiciunt capere praua vir pos-
sunt. Exiguum valde est quod de eter-

nitatem contemplante videtur. sed ex
ipso exiguo laxatur. sinus mentis
in augmento feruens et amoris. Et
inde apud se ample sunt. vnde ad se
virtutis lumen quasi per angustias
admittunt. Quae magnitudo con-
templationis quia concedi non visus
amantibus potest in thalamis fene-
stre oblique esse memorantur vel
hinc que iuxta thalamos non tam ex-
trinsecus. sed intrinsecus esse dicitur.
Nam de eisdem fenestris subditur.
Et in frontibus eorum quod erant intra
portam vndique per circuitum. Et
vndique per circuitum fuerant constr-
cta: qui itas habet ipse quoque in-
men contemplationis suscipit. Et
tantum vero quod intra portam vndique
per circuitum fenestre oblique esse
memorantur. Non enim contempla-
tionis gratia summis datur. et mi-
nimis non datur. sed sepe hanc sum-
mi sepe memini sepe remoti. aliqui
eam coniugati percipiunt. Si ergo
nullum est fidelium officium a quo
possunt gratia contemplationis ex-
cludi: quisquid eorum interius habet illu-
strari etiam lumine contemplationis
potest: quod intra portam vndique
per circuitum fenestre oblique con-
struere sunt vi tenio ex hac gratias
qua de singularitate glorie. Multo
igitur debet donis vi luminis effi-
met habere prauitatem. quod eo hinc
quod se habere principium prauitatis
alter est dicitur quod habere apud sepe
ni aliquid non putat.

Capitulum decimum sextum.
De columinis

In scriptura sacra columpnarum
nomen. aliquando quilibet co-
tra diaboli tentamenta fortis. ali-
quando angelorum virtutes. aliqui
summi ecclesie predatores. ali-
quando euangeliste designantur.

viii

Hpo. ij.

Columine nomine quilibet contra diaboli temptationes fortis designatur sicut in apostolocalipsis a domino dicitur: Quis vicerit faciam illi columnam in templo dei mei. Illa quisquis in dei opere recta intentione firmatur columna in structura fabricae spatiosus erigitur ut in templo quod in ecclesia positus et utilitati sit et decori.

De Columnis.

Columpnarum nomine virtutes vel omni ecclesie predicat oras designatur sicut per bartholomaeum dicitur: Quia etiam alii columnas et celibet angelos vel sumos ecclesie predicatorum appellamus quod in celestibus crecentur universis spatiosus fabricae structura fuerint. Eos quippe columnas celibet non nominat quos apostolus columnas ecclesie vocat dicens petrus et iacobus et thymotheus qui videbantur columnae ecclesie de dextris de dextris nichil. Sed quoniam talibet quis virtute proficiat quam talibet scientia exerceat penetrare non sufficit quod non condito modera inie iudiciorum regit. Erit ergo. Columna celi contemnitur et pavent ad nutum eius: qui plenus nec ipsi pingere ad voluntatem eis celsitudinem prevalens qui eiusdem voluntatis premia de nuntiatis videt. Ad sicut superius dictum de sanctis quos angelus non obstat intelligi: quippe cum virtutes celsitium quod hunc sine cessatione conspiciunt in ipsa sua contemplatione contemnitur. Sed eadem tremore non perat vel sit non tumoris est: sed admirationis.

De Columnis.

Columpnarum nomine eas designatur. sicut ad moysen voce dicitur: facies columnas quatuor et bases earum vestias argento. In argenteum enim quid aliud quam claritas omnium sermonis accipitur sicut scriptum est. Eloquia domini. e. e. argenteus igne examinatum. Et quid aliud bases nisi sancte ecclesie doctrine intelligimus. Bases ergo argento vestite quatuor columnas tabernaculi significant: quod predicatorum ecclesie divinum eloquio decorati. ut cunctis se exemplis prebeant quatuor eas designatur dicta et ore et operibus portant.

Capitulum decimum septimum

De Basilis

In scriptura sacra basium nomine, aliquando sancte ecclesie doctores, aliquando prophete, aliquando intentiones anime intelliguntur.

De Basilis

Basium nomine sancte ecclesie doctores designantur. sicut ad beatum iob Job. voce dicitur de sancte ecclesie constructio ne dicitur. Super quos bases illas soliditate sunt. Ad quos bases illas bases quod sancte ecclesie doctores accipimus. In basibus quippe columnae. in columnis aures totius fabricae pondus erigit. Non ergo in merito doctores sancti basium nomine designantur: dum recte praedicant et predicationem suam vivendo concordant omne pondus ecclesie fixa morum suorum gravitate sustentant asperas ad infidelibus temptationes ferunt. et quae in preceptis dei velut difficultas ad fidelibus formidanda velut exemplum operum facilia ostendunt.

De Basilis

Basium per bases etiam prophete signantur qui domini aperte de dominica incarnatione locuti sunt: quasi quondam bases eas conspiciuntur a fundamento surgere et superposse fabricae potest sustinere. unde ad moysen dominus rursus cum tabernaculi tabulas erigi precepit fundi eas bases argenteas tubet. Quod enim per tabulas nisi apostoli extensa: in mundum. predicatione dilatata quod per bases argenteas nisi prophete signantur qui super ipsas tabulas ipsi firmi ac fulles fuerint. Apostolorum namque vita dum eorum predicatione instruitur eorum et auctoritate solidatur. Accimento bases quibus prophete signantur ut exagregato debeant fundi praecipitur. Argenti quippe claritas et visu servatur in ne visu autem in nigredinem si citra prophetarum assistentia ante mediae totius aduentum qui in visu specialiter intelligentie non erant dum conspici pre obscuritate non poterant quasi nigra remanebant. Ad postquam mediator veniens ea ante oculos nostros incarnationis suae manu terfit quicquid lucis ei erat latebat inclaudit sensus patris praecedentium in vsum dedit: quia verba rebus exposuit. Sui itaque prophetas seu doctores extremis temporibus subsistere basium appellatio significat dicitur Super quos bases illas soliditate sunt. Subaudi nisi super me qui cuncta mirabiliter teneo et bonis exterioribus intus principaliter origo praefata. Qui sibi tribuit quod bonus est solida basis non est: dum fundamens non non innotuit ipso suo potere usum praecipitur.

Basium quoque per bases moraliter intentiones atque designantur vigilantibus namque cura per dicta opera

intentione nobis nostra pensanda est: ut nil temporale in his quae agitur appetat sed totam se in soliditate eternitatis figat ne si extra fundamentum actio nostrae fabricae ponitur terra de hiscente solvatur. unde bene dicitur. Super quos bases illas soliditate sunt. Bases quippe virtutis anime sunt intentiones sue. Nam sicut fabrica columinis columnae autem basibus innotuit ita in virtutibus vestra nostra virtutes vero in intima intentione subsistant. Et quia scriptum est. Fundamentum aliud nemo potest praeter id quod est quod est christus iesus. Eum bases in fundamentum sunt cum intentiones nostrae in christo roborantur. Quia igitur intentiones electe virtutis recte voce dei eternitatis innotuit Super quos bases illas soli sunt. Ac si apte diceret nisi super me cum dum ista quae anima intendit ois temporaliter factis in me proculdubio non temporaliter construct.

Cap. xvij. De Thalamo.

Thalami nomine vel sancti ecclesiae vel quilibet eorum valde amantissima designatur. sicut per ezechiel dicitur. Et mensus est thalamus vno calamo in longum et vno in latum. Consideremus quod agi in thalamo solet atque exinde hic quod in sancta ecclesia agitur colligamus. In thalamo quippe sponsus et sponsa federantur sub iugum amoris coniunguntur. Thalamos itaque amor et dicitur sive sancta ecclesia sive perfecta anima quae ita per amoris sponso innotuit coniungitur ut eius deinde ro ardeat nullam quae in mundo sunt concupiscit. Praesentis vite longitudo non deponit et re fructum et amoris amplexu in celestis sponsi visione requiescere. Adversus ergo quae talis est nulla praesentis saeculi co-

Job. xvj

Eze. xl.

solationem recipiet ad illam qua
deligit medullitus suspirat feruet.
Anhelat anxietur vilis et sit ipsa sa
lus sulco poris qz transiit est insu
per amozis unde t in cantico eay
dixit. vulnerata caritate ego sum.
Ipe infernus qualiter thalam? pau
li mens fuerat. Aut dicebat. Adhi
viuere christus est a moxi lucum.
Omnipotentis deo in quanto amo
re conuerterat qui sibi vita christum
tantummodo t moxi lucu esse depu
tatum. Hinc est qz iteru dicit. Des
iderium habens dissolui t esse cum
christo multo entia magis melius.
Sed ecce qui dissolui desiderat quo
amozis langueat videamus. Qui in
sermone differtit conspiciamus fulci
ti quos nonibus no requirit. Que
rit plane. Nam sequitur permanes
re aut in carne necessarium proprie
nos. Et proficientibus discipulis vi
dit. Que est enim nostra spes aut gau
dium. Aut corona glorie. Hinc vos
ante dominu nostru resum christu
hinc est qz idem thalamus vno ca
lamo in longu t vno in latu dicitur
mensus. Longitudo quippe ad lo
ganimitatem expectationis pmet
t latitudo ad amplitudinem carita
tis. Tatum ergo thalamus habet
in longitudine quantum in latitudi
ne habere poterit: qz mens celesti
desiderio succensa quantu amozem
habuerit ad colligendi proximum
santis longanimitatem exhibet ad
expectandum deu. Et patet por
tas mozas longitudinis qz se in pro
fectu proximi dilatata amplitudo ca
ratis. Id est etiam ipsa longitu
do longanimitatem patientie qz ex
hibet proximo designare. Et quia
latitudo caritatem signat que sinu
mentis aperit t amico simul atqz
imico in amozem recipit tanta
longitudo thalami quantu est late
tudo qz quantum mens lata fuerit
per amozem tantu t longa erit per
longanimitatem. Nam tantu qz

portat proximum quantum amat.
Si enim amas portas. Si desistis
amare desistis tolerare.

De Thalamo:

Thalamus nomine vte
rus virginis Marie
designat. Sicut de
carnatione redeptio
ris nostri per palmu
dicitur. Ipe itaqz spo
sus procedens de thalamo suo. Ta
t sponsus quippe redemptor: nō de
thalamo suo processit: quia ad consi
gendam sibi ecclesiā incarnat? de
incorrupto vtero virginis exiit.

Cap. xx.

De Gazophylacio.

Gazophylacioz nōse
corda doctorum des
signa. sicut per esec.
prophetaz dicit. Et
eduxit me ad atriu

exterioru t ecce gazo
phylacioz t paumentum stratu m la
pide in atrium per circuitum. Qui
sermone greco phylax seruare viciu
t gaze lucu persica diuitie vocant
gazo phylacioz locu appellari solet
in quo diuitie seruatur. Quid ita
qz per gazophylacioz des. nisi corda
doctorum sapientie atqz scientie di
uitijs plena. qz iuxta pauli vocem.
Alij datur per spiritum sermone sa
pientie. Alij sermo scientie in eode
spiritu. Sunt enī quidam qui po
nu gratie t ipsa intelligit que expo
nit a doctoribus non audierunt. Alij
numrum sermonem sapientie pers
eperunt. Et sunt quidam qui semet
ipsos intelligere audita nequeunt
sed ea que in expositiozibus legentis
retinent atqz scienter proferunt que
lecta didicerunt. unde itaqz isti nisi
sermo scientie pleni sunt. Quidu
hoc intelligi t aliter possit: qz sapiē
tia ad vitam scientia vero ad doctri
nam pertinet. Qui ergo bene viuū
t pū dicitur predicat gazophylacioz
specialis edificij recte nominatur qz

Escc. p.

ad eius ore celestes diuitie dispensan
tur. Iste diuitijs abundare discipu
los idem magister gentiu viderat
cum dicebat. Diuites facti estis in
omni verboz in omni scientia. Qui
ergo has in se veras sibi diuitias co
tinent recte gazophylacioz nominan
tur. Et habent gazoph. paumentu
per circuitum qz eis adheret ac sub
iacet humilitas auditorum. Qz pa
umentum recte stratum lapide in
atrium dicitur. qz in latitudinem ca
ritatis vicissim sibi functio sunt fide
les. Qui lapides appellantur pro
fortitudine fidei t struce sunt in pa
uimento in compage humilitatis.

Cap. xx. De Vestibulo.

In scriptura sacra vestibuli
nōmine. aliquando humilitas.
aliquando fides designatur.

De Vestibulo.

Vestibuli nōmine hu
militas design. sicut
per escc. de porta que
respiciebat ad aquil
onem dicitur. siene
stre autem eius t ve
stibulum t sculpture erant secundū
mēsuram portezque respiciebat ad
orientem. Per orientem nāqz hī
qui in innocentia qz per conuersionē
nati sunt perfluerunt. Ider aquilo
nē vero hī qui in peccatoz lapsi sunt
designatur. Ider portam quoqz re
gni celestis aditus itelligitur. Ider
fenestras autem contemplanō. per
vestibulum humilitas: per sculptu
ram bona operatio designat. Ider
ita ergo ad aquilonem: ita omnia ha
bere perhibet que porta ad orientē
fenestras scy contemplatione: vesti
bulum humilitatis Sculpturam bo
ne operationis. Omnia namqz qui
per hoc qz in conuersione nati sunt
in innocentia perfluerunt porta ad
orientem habent: quia eis celestis
regni aditus patet ex lumine qz ac
ceperunt. Et omnis qui in peccatoz
post modum lapsi corpora suis fide

gore sunt depressi: nō per apparitū
redēunt ad amozem celestis patrie
t recalcant portam aquilonē hī
qz etiam eis post peccatū frigore re
gni aditus mīam patet. Ea ergo ha
bere dicitur porta ad aquilonem qz
habet porta ad orientem: qz t con
uersi peccatozescunt virtutum
tibus sicut isti sunt videntes qui cade
re in peccatū penitentiam intraverūt
nde t psalmiste voce per dominū
dicitur. Inierem sicut panem man
ducabam: qz sic penitentia man
ducauit. Scriptum quippe est de
peccatozibus. Alim in cilicio t cin
re penitentiaz egissent. Lūis ergo
sicut panis comedit quando aucto
ri suo peccatoz per penitentiam se
cuti in innocentia reuocatur. Ider
ita ad aquilonem hī fenestras hī
vestibulum hī t sculptureas t qz
peccatoz ad vitam post culpas redi
atur sepe lumen contemplationis
accipit. atqz de ipsa memoria iniqui
tatis sue gratiam magne humilia
tis bone quoqz operationis effectū
vt omne qz fieri precipitur vita
quali sculptum esse videatur.

De Vestibulo.

Est quoz per vesti
bulum fides intelligi
t vnde bene subdit. Se
perez vero gradib? eras
ascensus cuiusqz porte
t vestibulum ante eam. Exiit qui
dem gradibus a porte ascendunt
qz p sancti spiritus spūsozine gra
tia aditus nobis t regi celestis aper
itur vestibulum quoqz āre gradus
t porta est: qz prius ad fidē venim?
t post modum per spirituum domo
nis celestis vite aditū stram? Mon
vntibus ventur ad fidem: sed
per fidem pertingitur ad virtutes.
Comeluis enim centurio cuius ele
mosine ante baptismum angelo as
tessante laudate sunt non operibus
venit ad fidē. sed fide venit ad ope
ra. Nam t ei p ageli dicit. Da non

Mat. p.

nes tue et elemosine ascenderunt in conspectu dei. Si enim deum vere et ante baptismum non crediderat quid orabat. vel quomodo hunc oī potens deū exaudierat si non ab ipso in bonis p̄fici petebat. Sciebat igitur creatorem omnium deū esse et omnipotens eius filius incarnatus esse et ignorabat. Nec poterat bona agere nisi alii credidisset. Scriptum namq̄ est. Sine fide impossibile est placere deo. fides ergo habuit. cuius orationes et elemosine placere poterunt. Bona autem actione promeruit ut deum perfecte cognosceret et incarnationis eius mysterium crederet quatin⁹ ad sacramentum baptismatis perveniret. Per fidem venit ad operas per opera est solidat⁹ in fide. vestibul. itaq̄ ante gradus est: quia quibus credidit ipse post virtutum gradibus ad portam aditum ascendit.

Cap. xii. De Atrio:

In scriptura sacra. Atrij nos nunc. aliquando latitudo regni celestis. aliquando latitudo vite presentis. aliquando latitudo caritatis. aliquando cōtemplatio aliquando latitudo eterne vite designatur.

De Atrio.

Atrij nomine latitudo regni celestis designatur. sicut p̄ ezech. dicit. Et porta atrij exterioris contra portam aquilonis et orientalem: per portam quippe aditus atrium interioris regni celestis fecerunt: per orientem iudeicus populus seu quilibet iustus per aquilonem vero gentilis populus seu peccator quilibet penitens designatur. Contra quos hoc loco non p̄ aduersitate ponitur: sed pro rectitudine. Ita enim porta interioris atrij posita monstrabat ut porta aquilonis et orientis perfectio ad eā aditu

tenderet. Quid est ergo q̄ porta interioris atrij recto itinere possit contra portam aquilonis et orientis ostendit nisi hoc q̄ aperte datur intelligi q̄ siue iudeico populo et gentili seu iusto et peccatoribus sed post peccata cōuersis eque aditus regni celestis aperitur. Larga enim misericordia creatoris nostri. Et porta interioris non solum portam orientis respicit: sed etiam aquilonis q̄ non solum hīs qui in innocentia permanent: sed etiam peccatoribus peccata sua penitendo dānantibus aperitur iterioribus atrij gaudia et ieiūcantia iustitia patrie celestis et gnoscentibus noscendo sistant. Sicut dē currant: currendo perveniant. hec enim gaudij secreta cognovit. Qui dicebat. Statuit anima mea ad fontem vivum etc.

De Atrio.

Atrij nomine latitudo vite presentis designatur. Sicut iter per eundem describitur. Porta quosq̄ respiciebat viam aquilonis atrij exterioris mensus est tam in latitudine q̄ in latitudine. Porta et viam aquilonis respicit cum predicator quilibet vitam peccatoris agnoscat et interiora vite per verbum predicationis aperit. Qui porta atrij exterioris dicitur. Exterioris quippe atrium est vita presentis in qua officio corporaliter agit et corporaliter videtur. Qui eā in latitudine et in latitudine mensuratur quod esse est ut ei videretur consideretur quantum in longitudinem spectet vel quantum in latitudinem caritatis et eius amonitione proficiat. Qui enim ad deum conuerit nisi ad hoc bonavit presentis sperat. latitudinem non habet: quia brevis est vita in qua spem posuit. Si per terrenarum rerum concupiscentias et adhuc proximi odio cōsultatur

latitudinem non habet: q̄ nescit vel transitoria contemnit vel se in proximi amore dilatare. Cum vero conuersus quisq̄ eterne vite gaudia largimur sperat proximorum molestias cum caritate tolerat: ea q̄ non habet concupiscere contentū latitudinem et latitudo. porta habet: q̄ gloria predicatoris est profectus auditoris. unde quibuscumq̄ per magis predicatoris dicitur. Baudium meum et corona mea et rursus. Ecce nunc vivo si vos statis in domino. Atq̄ iterū. Que est nostra spes aut gau. a. c. glorie. Rome vos antequam. Longitudo ergo et latitudo porte est que ad aquilonem respicit: quia cum infidelem quēpiam et in peccatis suis frigore torpente predicator ad fidem conuerit per hoc et eum in longitudinem spei tendit et in amplitudinem caritatis dilatat eius gloria facit.

De Atrio.

Atrij nomine latitudo caritatis designatur. sicut iter per eundem describitur. Et fecit frontes per sexaginta cubitos et ad frontem atrium porte vndiq̄ per circuitum. Sepe enim tam diuinus noster intimo perfectionis boni operis designat non illud sequentes conati sunt butus seculi sapientes a struere dentes idcirco senarium numerum esse perfectum: quia suo ordine numeratur per circuitum vniuersus duo tres dāns: senarius numerus impletur: vel q̄ in tribus partibus videtur. i. sexta. tertia. et vniuersa videlicet in vno duobus et tribus: sed tectico senarium numerus esse perfectum: quia sexto die perfectus deus omnia opera sua. Quoniam vero peccator homini legem dedit que in xpo precepta scripta est et lex decies ducta in sexagenarius surgit recte per sexaginta cubitos

bonorum operum perfectio designat itaq̄ frontes per sexaginta cub. Et enim per sexagenarium numerum perfectio quid per frontes edificij nisi ipsa opera designatur que videtur predicationis enim verbum tribuere alimenta esurientibus vestimenta algentibus dare et pro bono opere aduersa tolerare: quid aliud sunt q̄ frontes edificij celestis. Et pulchritudo operum extensoris ornatus habitaculus dei quod ad hec late intrinsecus. Sed iste frontes habent atrium vndiq̄ per circuitum: q̄ in hoc magna sunt opera si hec in mente dilatat amplitudo caritatis. De caritate quippe scriptum est. latum mandatum iustitiam. De hac iterū dicit psal. alt. Statuisti in loco spaciolo. p. m. Atrij ergo ante frontes eius in perfectione operis est latitudo dilectionis. Et notandū q̄ videtur vndiq̄ per circuitum ut videtur et homo per omne q̄ agit tempore in caritatis amplitudine dilatat ne hunc aut timor aut odium angustent. Si quis ergo de verbo dei loquitur et caritatem et predicationem non seruat edificij frontem habet sed atrium ante frontem non habet. Si quis elemosinam largitur et p̄ hanc fortasse in corde extollitur nec ex caritate proximi inopie subuenit sed se elatione tacta extollit frontem quidem in edificio ostendit sed iuxta frontem atrium non fecit. Sicut dilatat a proximo contumelias tolerat et mala obiecta tacitus portat magna est patientia et demonstrat si dolorem in corde non habet si licet in ad tranquillitatem mansuetudinis etiam ipsum qui male excelsat querat. Nam si patientiam exterius adhibens intus dolorem tener nec amore eum q̄ sustinet habet quid frontem in edificio: sed ante frontem atrium non habet: quia hīs qui se angustie odiorum subdidit profectio caritatis latitudinem amittit.

q̄ntentia enim vera est que ip̄sus amat q̄ portat. Nam tolerare sed odisse nō est virtus m̄suetudinis sed velamē furoris. Ino. quod hoc ip̄se porte dicitur. Porta quippe nostra est aditus ad regnū & domum ac primum perfecte amare s̄ ad ingressum regni est tēdere.

De Herbo.

Atri nomine contemplatio designat. sicut iterum per eundem esch. dicitur. Et mensus est latitudinem a facie porte inferioris vsq̄ ad frontem atrij interioris extrinsecus centū cubitos ad orientem & aquilonem. In quibus verbis p̄ porta accipimus quā ad cognitionem domini intramus porta inferioris fides est. Atrium vero interius contemplatio. Habet autem porta inferioris latitudinem in facie: q̄ videlicet fides per caritatis sue amplitudines habet ea q̄ videtur a proximo operationem. Quia dum fortiter a perceptoribus agi conspiciunt nos qui in bonis actibus angustiamur exemplā per eos magne operationis accipimus. Et vna quippe sancta actio quasi quedam nobis sit latitudo interioris que prius erat angustia pusillitatis. Habet quoque atrij interioris frontem: q̄ contemplatiua vita per quedam signa desideriorum & gemituum ostendit quantum iustus videat que tantum amat. Denarius enim numerus per semetipsum multiplicatus in centenariū surgit. vnde recte per centenarium magna perfectio designatur. Mensus est ergo vir latitudinem a facie porte inferioris vsq̄ ad frontem atrij interioris extrinsecus. c. cub. q̄ redemptoris iter quotidie p̄ magistrōs atq̄ doctores in mensura per sectionem metitur vitam fidelit̄ vel in specie boni operis per fidem vel in sancto desiderij per contemplationē. Multis enim videntur in fide positi m̄-

gna operari: sed in c. cubitis nō m̄surantur: q̄ per ipsa que faciunt terram gloriam querunt. Et q̄dam vident per abstinētiā cruciari gemitibus insistere sed eorum mentis ra ad c. cubitos nō ducit: q̄ in hys que agit ad humano iudicio fauores requirunt. Quis ergo est qui p̄ c. cub. mensurat nisi huius cultus bona operatio recta intentione vit. ut in eo q̄ agit nō ad terrena lucra appetenda aut ad laudes transitio nōa reflectatur. Ecce ei m̄as proximo exhibere possit. la ḡri cū celeritate indignū tribuere latitudinem in facie porte inferioris. Sed si tu vās alie nā non appetas si terrenā gloriā de ip̄so bono opere nō requiras recte in centenario numero. i. in perfectione m̄sario. Et quia multi in iudea pleriq̄ vero in gentilitate positi ad hanc perfectionem summā venerunt recte subsignatur ad orientem & ad aquilonem. Iudaica etenim populus ostenditur dictus est de cuius ore ille natus est qui sol iusticie vocatur. De quo p̄ prophetā dicit. vbi affert timetis deum orietur sol illius. Iherusalem vero gentilitas figurat. q̄dū per fidem sue frigore dissipat in cultus corde ille regnat ut qui attestante propheta apud se metipsum dicit. q̄donam sedē meā ad aquilonē. Quia itaq̄ incarnat? omnis porta dñs alios perfectos ex iudea. Alios ex gentilitate perfectos intra sanctam ecclesiam perfectos. c. cub. nō solū ad orientē m̄sus est vsq̄ citā ad aquilonē. Quāto p̄ orientē & ad aquilonē iustis p̄dico: itelligi possit.

Atrio nō. latitudo eterne vite des. sicut p̄ psal. dī. Introite porte etiam in p̄f. atri. e. i. h̄ymnis cōf. Quid enī p̄ portas nisi agnita cōf. f̄s. q̄ quid patriā nisi eterne vite ap̄ludo o. elis. si ei peccata nra per lachrimas p̄ueniunt agnita vite portā ingredimur. Sicut cū positi hēc ad eternā vitā p̄ducimur

Porte nostra atria confessionū laudibus intramus: q̄ ibi si angustia nō erit cō nos letitia eterne solentatū assumptis propter enī confessionis nostre angustia veritas dicit. Intra te per angustā portā & cū se p̄sal. re aperire in latitudinem gloria eterna p̄sumptis dicebat. Statuisti in lo. sp̄a. p̄ m̄ ad atria ergo p̄ portas tenditur: q̄ ad latitudinem solentatū p̄tingit ad angustia p̄fessiois.

Cap. xij. De p̄amento.

Pauitēt nō. humilitas auditōis desig. Sicut p̄ eze. dicit. Et eduxit me ad atria exteriora & ecce gasophilata & p̄amentū strati lapide in atris per circuitum. Requirere in cap de gasophilato.

Explicit liber decimus tertius.

Inapit liber decimus quartus

De herbis capitulum primum.
De Lilio. ii.
De Vireo. iij.
De Lure. iij.
De Vitra. v.
De Vioz. vi.
De Hardor. viij.
De Citrica. iij.
De tribulo. iij.
De spozis vel cepis. x.
De Alamo. xi.
De Harundine. xij.
De Scirpo. xij.
De paluro. xij.
De Lactuio. xij.
De Sinape. xij.
De frumento. xij.
De Vico. xij.
De Wesse. xij.
De frugibus. xij.
De Spica. xij.
De Violeto. xij.
De Vitis. xij.
De Culino. xij.
De Stipula. xij.

In scriptura sacra herbe nomine. aliquando viroz glorie temporalis acceptionis. Aliquando sustentatio p̄dicato. Aliquando bona operatio. Aliquando scietia atq̄ doctrina eterne veritatis. Aliquando dicta scripture planiora. Aliquando verba loquentiū. Aliquando carnalis desig.

Herbe nomine viroz glorie temporalis acceptionis. sicut per p̄phetā dicitur. Dane sicut herba transiit inane floreat & p̄trāseat. Atq̄ trāseat in prosperitate huius seculi temporalis glorie de v̄e lociter arefere.

De herba.

Herbe nomine sustentatio p̄dicato desig. sicut per p̄phetā dicitur producti in montibus seu. & her. feruati. ho. in montibus quippe seu. & feruati. hominū herba productur ex sublimitate huius seculi ad fides cognitione vocati sancti p̄dicatores in huius vite temere transitiois alimēta largiuntur.

Herbe nō. bona operatio desig. gna. sicut scriptum est. Serminet terra herba virentem. Mallex in conditio m̄fidi ita hys heric factum tenemus terram tamen ecclesiam figurat. Inconuenienter decimus que in eo germinant herbas virentem in quo ad verbum de secunda m̄e opera protulit.

Herbe nomine scietia atq̄ doctrina eterne veritatis acceptionis. sicut per p̄phetā dicitur. Quasi steterit in rupibus. v. quā. de. o. eod. q̄ nō erat herba. Requiritur cap de enagro.

Herbarum nomine dicta scietia p̄ture planiora designatur. sicut per beatum iob. de heretico dicitur. Et m̄debat herbas & arbores corū. Xc. i. c. arborū

ps. lxxx.

ps. cxli.

De Herba.

Epo. x.

Herba nomine verba loquentium designatur. sicut scriptum est. Gen. tus vrens leuauit locustas que ascenderunt super inuersa terram egypti. operueris omnia. Deuorata est igitur herba terre et quicquid pomum in arboribus fuit. Quid enim per segregationem locuste portendunt que plus et cetera minima animantia humano frugibus nocent nisi linguas adulantium. Qui terrenorum hominum mentes si quando bona aliqua proferre conspiciunt. Nec immoderatus laudando corrumpit. Fructus quippe egyptiorum est operatio ce no doxorum. Quia locuste exterminant dum adulescentes lingue ad appetendas laudes transitorias cor sperantia inclinant. Verbam uero locuste comedit quando adulatores quicquid verba loquentium fauoribus extollunt.

De Herbis.

Esa. xlii.

Herbarum nomine carnalium designatur. sicut de filiis ecclesie per prophetam dicitur. Germinant inter herbas sicut salices iuxta paterfluens aquas. Quid enim per herbas nisi carnalis vita significatur. Sed sancte vegetes. nisi sicut salices inter herbas germinant dum inter arefcentem vitam carnalium et multiplici numerositate et perpetua mentis viriditate perdurant. Qui bene iuxta paterfluas aquas germinare perhibentur. quia vinusulorum libertatem ad fructum percipit ex doctrina sacri eloquii que temporaliter percurrunt.

Cap. x. De Alio.

In scriptura sacra liliis nomine aliquando candor eterne patrie. aliquando benedictio sanctorum vita intelligitur.

De Alio.

Lilii nomine candor eterne patrie designatur. unde ad Moysen a domino dicitur facies tu candelabrum ductile de auro mundissimum. Hanc eius et calamus et sciphus et sperulas ad lilia et ipso procedunt. Quis enim in candelabro nisi redemptor humani generis designatur qui in natura humanitas insulit lumine diuinitatis per mundi candelabrum fieret quatinus in eius lumine omnis peccator in quibus iaceret tenebris videret. Qui pro eo et natura nostram sine culpa suscepit. candelabrum tabernaculi ex auro purissimo fieri iubetur. Ductile autem ferro produatur. quia et redemptor noster qui ex conceptione et natiuitate perfectus deus et homo exitus passionum doloris pertulit. sic ad resurrectionis gloriam peruenit. Ex auro ergo mundissimo ductile candelabrum fuit. quia peccatum non habuit et tamen eius corpus per passionis contumelias ad immortalitatem profecit. Nam iuxta virtutes anime quibus percussioibus potuisset proferre omnino non habuit. In membris autem suis que nos sumus quondam percussioibus posuit. Quia dum nos tundimur et efficitur vi eius corpus esse mereamur ipse proficit. Hanc vero eiusdem candelabri ipsa ecclesia debet intelligi que corpus eius est. quia inter tot aduersa libera stat. Calami autem quod de basilis procedunt predicationes sunt qui dulci sonu in mundum ediderunt videlicet canticum novum. Stephani autem vino repleti sunt. Quid ergo mentes auditorum nisi scilicet sunt que sanctus predicans vino scientie replentur. Sperula autem quod est aliud nisi nobilitas predicationis. Spera quippe ex omni parte voluitur. Et predicationis

Epo. xxi.

que nec aduersitate retineri potest nec prosperitatis delectari spera est. et inter aduersa fortis et inter prospera humilis nec timorosa habet angulus nec elationis. In cursu ergo suo figni non valet. qui per cunctas volubiler trahit. ut autem hoc ex empti causa. plurimum exequamur bene per calamos sciphos et sperula in candelabro lilia describuntur. quia post ea quod diximus predicationis gratiam atque volubilitatem illa: virens patrias sequitur que animalibus sanctis. floribus vernaet eternis. Sperule ergo ad laborem pertinent lilia ad retributionem.

De Aliis.

Liliorum nomine benedolens sanctorum vita designatur. unde sponsi voce sancte ecclesie in canticis canticorum dicit. Duo vbera tua sicut duo hyemuli. c. g. q. pl. lilia donec apereris dico et inclinet vmbre. Redde in capitulo de vberibus.

Capitulum tertium De Mireto

In scriptura sacra mireti nomine aliquando tranquille mentis intentio. aliquando compatiens intelligitur.

Mireti nomine tranquille mentis temperies designatur. sicut per ysaiam promittit domino dicitur. Ad hoc saluifica ascendet ab eis et per vicia cesset impietas. Redde in capitulo de abiectionibus.

Mireti nomine huius designatur qui compatiendo. primorum tribulationes temperant. unde per ysaiam dominus promittit dicens. Dabo in solitudine cedrum et spinam miretam et lignum oliue. Redde in capitulo de cedro et hoc adde. Miretum temperatius virtutis est ita ut dissoluta membra temperant constringat. Quid itaque per miretum nisi

huius signati sunt qui afflictionibus primorum compatiuntur eosque tribulationem per compassionem temperant. itaque per scriptum est gratias agat deo qui consolatur nos in tribulatione nostra in possumus et ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt. Qui dum afflictus proximis vberum vel opem consolationis ferunt. Quia pulchrum ad statum rectitudinis pertrahunt. Immoderata tribulatione in desperationem soluantur. Alii autem miretum ponunt. ut qui in ardore tribulationis ab ore vel opere proximi compatiens temperant consolationis acceptum. ipsi etiam dicat quod admodum afflictus proximis sue consolationis temperamentum proferat.

Capitulum quartum

De Thure.

In scriptura sacra thuris nomine aliquando hostia amoris. aliqui virtus orationis intelligitur.

Thuris nomine amoris hostia designatur. sicut de ecclesia in canticis canticorum dicit. Que est ista que ascendit per desertum.

s. virgula. s. e. mirre et thuris rymis pulueris pigmentari.

Thuris nomine virtutis orationis exprimitur unde in euangelio tres magorum thuris et mirras obtulisse referuntur. a viro namque sapientia designatur thure autem quod deo in cenditur virtus orationis exprimitur palamita attestante qui ait. Mirrigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Ipse mirram vero carnis nostre mortificationis figuratur. unde sancta ecclesia figuratur. unde vigas ad mortem per vicia dicit. Manus nostre ostendunt mirram. Itaque ergo regis aurum offerimus si in conspectu illius claritate superna sapientie et splendens Thure offerimus si cogitationes cor

Canti. lii.

mas per cetorationum studia i ara
cordis incedim? ut suave aliqd deo
per celeste desiderium odorevala
mus. Mirra offertur. si carnis vi
ta mortificamus.

Capitulum quintum.

De Mirra

Mirra nomine virtutis
suavitatis intelligitur.
sicut de emptio nostro
venit p prophetam. vñ.
Mirra et gutta et calia
a vestimentis tuis a gradibus ebri
neis et quibus de delectauerunt si
lle regum i honore tuo. Quid mir
re gutta et calia nomine nisi virtutis
suavitatis designatur. Quid ebri
neis gradibus nisi magna nitens
fortitudine. pfectus ascensus exp
mitur. Redemptio ista veniens mir
ra gutta et calia vestimento vñ. qz
electis suis quibus se misericordie
induit mire virtutibus fragrantia
aspergit. In quibus eius odor ab
eburneis gradibus ducitur qz i eis
virtutum opimo nō offensione si
mulationis s; ex veri ac soli operis
assensu generat. In autem de ex
bus delectauerunt te. si regum i ho
nore. i. Sancte nāq; ac ab antiqua
patribus cogitatione veritatis edi
te redemptio suū in honore ei?
delectant. qz ex eo q bene agit sue
laudi nichil venditant.

Capitulum sextum.

De ylopo

Sopi nomine fides desig
natur. vide apd moysen
dum in sacrificio vacca ma
catur offerri ei ylopo lignoq; ce
drino et cocco bitincto pappi. Re
quire in capitulo de vacca.

Capitulum septimum.

De Bardo

Bardi nomine bene redo
lens electorum vita de
signatur. vide sancta ec
clesia in electis suis que
da fragrantia suavitatis

odorata in castitatis cantico loqu
tur dicens. Donec rex in recubitu
suo o est nardus mea dedit odore su
um. Sic si apud deat. Quousq; me
to oblitus tuus eris apud se in requie
secreta celestia abscondatur electo
rum vita miris virtutum odoribus
erectur ut qui aadbus q appa
rit non videt ardentes per deside
rum flagret. Rege dpe in recubi
tu suo posito nardus odorem dat
um quiescent in sua beatitudine
dñi sanctioris virtus in ecclesia ma
gne nobis gratias suavitatis admi
nistat.

Capitulum octavum.

De Arica

In scriptura sacra viticari no
te. aliqñ ardor victorum. aliqñ pri
vatus terrenor desiderior. aliqñ
puritatis cogitationis designa
tur.

Vitice nomine ardor
victor designatur. si
cut per ylas pmit
tente domino dicit.
pro saluina ascen
det abice et p vitica
erescet myrtus. Require in capitu
lo de abicibus.

Valderia nomine puritatis
sicut p alderia terrena designant
sicut p alderia monē dicit. per agros
hominis pigr. et. Require in cap.

Puritas nomine cogitationis
puritatis designat sicut p p
phetas dñs sub babilonis specie me
te confusam redarguit dicens. Qui
untur i omnibus eius spire et vñce
Quid namq; per veritas nisi cogi
tationis puritatis? qz quid p spūas
nisi victorum punctiones accipim?
In omnibus igitur babilonis vitis
et spūe pullulant. qz in consilio
be mentio reprobo et desideria cogi
tationis surgunt qz exasperant et ope
rum peccata que puniant.

Capitulum nonum.

De Tribulo.

Job. xxx.

Tribuli nomine punctio
doloz designatur. vñ
de beatus iob enumerat
is bonis suis sit b non fe
cerit maledictio se aspi
gena dicit. pro frumento ozatur
michi tribulus et pro ozedo spina.
Require i capitulo de spina.

Capitulum decimum.

De Porris vel cepis.

Porrum vel cepas
rum nomine difficul
tas vite pfectis desig
natur. sicut a po
pulo israelitico dicit
tur. In mentē nobis

Ru. xi.

venisse cucumeres et pepones por
ris et cepe et alia prauor mētes plu
per aspera elationis qz p blanda plu
militatio ac mansuetudinis tre des
lectantur. Dura enim prauore se
culi quasi quedam mollia ac dele
etabilia ferre parati sunt dñs in hac
vita rerum culmina apprehendere
conantur. Cessatione omnia a mundi
laborib; sperat et sancte quietis dul
cedinem persuadet dicens. venisse
ad me omne qui laborat. et o. e. t.
e. r. v. c. et si vesana iniquitatis mea
plus se assequi aspera carnalis qz re
nere blanda spūis gaudet plu acer
bitate fatigationis qz quietis dul
cedine pascitur. Quod aperte in se
met ipso nobis israelitico populo
ostendit quodum refectione mēne
desuper pperet. ab egypto ollas
carnis pepones porros cepasq; co
cupiuit. Quid enim signatur i mā
na nisi elee gratie sue sapientia ad
refectionem iterioz vite bene va
cantibus desuper data. Et quid p
ollas carnis nisi carnalia opera vir
tribulationum laborib; quasi igni
bus excoquēda. Quid p pepones
intelligitur nisi eterne dulcedine.
Quid per porros et cepas exprimi
tur q plerumq; qui comedunt lacri

mas emittunt nisi difficultas vite
presentis que a dilectionibus suis et
non sine luctu agitur et tamen cum
lacrimis amatur. Danna igitur de
ferentes cum peponibus ac carnis
porros cepasq; quellerunt qz vide
licet peruerit mentes dulcia p gra
tiam quietis bona despiciunt et per
carnalibus voluptatibus laboriosa
bus vite itenera etiam lacrimis
plena concupiscunt. Conterunt
habere vbi pāster gaudeant et de
siderant appetunt vbi et carnaliter
gemant qz nimirum peruerio iudi
cio perturbata tranquillitas dura le
nibus aspera mētib; transitoria eter
nis suspecta securis añ ponunt.

Capitulum undecimum.

De Calamo.

In scriptura sacra calami nomi
ne. aliquando verbi eternitatis
aliquando doctoris pericia. ali
quando nitor glorie temporalis
aliquando scriptor sacri
eloquij. aliquando scriptura se
ra intelligitur.

Calami nomine verbi
eternitatis designatur
sicut voce pas
tris per psalmistam
dicitur. Aqua mea
calamus scribe velo
citer scribentis. Quia enī q loqui
mur transit q scribimus permanet
lingua patris erit calamus dicit.
quia ab eo est verbum illius coeter
num ac sine transitu generatum.

De Calamo.

Calami nomine docto
rum pericia designatur
sicut voce pphetice des
crite terre pollicetur ei
dicitur. In cubilibus in
qz pma dācos habitabāt oīes

viros calami et tunci. Quid enim per calamum nisi predicator. quid per tuncum: qui iuxta aque humorem semper nascitur nisi pusillus ac teneri auditores sacri eloqui dei signat. In diacono ergo cubilibus viros calami et tunci oritur: quia eis populus quos antiqui hostis malicia possidebat et ductorum scientia et auditorum obedientia coaceruat.

De Calamo

Ela. xij.

Calami nomine nitor glorie temporalis exprimitur. sicut per prophetam de domino apparente in carne dei. Calamum quassatum non coarctet et lumen fumigantia non extinguet. Quid enim calami nomine nisi iudaei populi temporale regnum designatur. nites quidem exterius sicut interius vacuum. Et quia in eodem populo genus ita regule defecerat et regnum eius alienigena possidebat apte per idem regnum quassatum calamum vocat. Quid vero lumen nisi eiusdem populi sacerdotum exprimitur: quia nimirum lites vestibus utebatur. Quid quod in aduentu quo tunc ardore caritatis perdit quasi amissio iam ignis fidelium ardens sed fumigans fuit. Incarnatus autem ovis calamum quassatum non confregit et lux fumigantia non extinguit quia iudee regnum et pene destructum iam fuerat eiusque sacerdotum et ignem tunc non tenebat non potestate iudeis prout. sicut patet in loganimitate toleranti. Hinc iterum voce omnia de diabolo sub figuram dormit in secreto calami. umbrae dormit in secreto calami. umbrae quippe nomine acquiritur torpor accipitur in qua sita vehemens dormit: quia corda caritate calentia sollicitus vigilat in frigidis autem mentibus securus tacet. Dormire

enim in sanctorum cordibus non potest: quia si quies in eis ad breue momentum collocat ipse est desideriorum celestium estus fatigat. Et quasi totiens ut recedat pungitur: quotiens ab eis amore intimo ad eterna suspirant. Ante enim voces exultant quante ex illorum mentibus sancte cogitationes ad celum clamant: unde fit ut bonarum actionum armis territus ac suspiriorum speculis percussus fugiat et ad cor da reproborum frigida rediens eas securus possideat malicie vmbraem querat. Que vero ab illo inueniatur ostenditur est primus sub inferitur. In secreto calami. Quid enim appellatione calami nisi mentes secularium temporalis glorie dedite designantur. Quid tanto apud semetipsos intus inane sunt quantaliter nitidi exterius ostenduntur quorum ad exteriorum gloriam per superbiam defluunt nulla intus firmitate solidantur. Mox quippe calami intus quidem sunt per fatum tamen vacui: sed foris per speciem et ornamentationem pulchri.

De Calamo

Calamum nomine scriptores sacri eloqui designantur. sicut per ezechielem de viro qui eaperit dicitur. Et calamus mensuris in manu eius. De sancta quippe ecclesia per prophetam alium dominum pollicetur dicens. Ductur in ea viros calami et tunci. Quid quidem alio in loco exposuisse me memini: ut per calamum doctores per tuncum vero auditores debent intelligi. Sed quia ad humorem aque. et calamus et tunc nasci solet et ex una candore aqua vitra

Ela. xij.

proficiunt et calamus quibus ad scribendum assumitur. cum tunc vero scribi non potest quid in isto calamo accipere debemus. nisi quia vna est doctrina veritatis que multos auditores irrigat. sed irrigat alij ad hoc vltis proficiunt in verbo dei et etiam scriptores fiant videlicet tanquam calami. Alij vero verbum vite audient bone spem et rectam operum veritates tenent sicut ad scribendum proficere nullatenus possunt huiusmodi. quid in aqua dei nisi quam vitra vicia tunc sunt quidque viret deo proficiunt: sicut litteras exprime ne quas possunt. Decepto: igitur nisi quia verba que dixit etiam per doctorem studium scribi largitus est in manu calamum tenuit. Quid calamus nisi fure de. quia ipsa scriptorum fuit sub quadam oculata iudicii dispensatione detinentur ut et alij legentibus possint: et alij legentibus proficere possint.

Proest etiam calamo mensura scriptura sacra pro eo intellegit quisque hanc legit et ea semet ipsum metit. vel quantum ipsi virtute proficit vel quantum a bonis preceptis longe disjungatur remanet quantum iam affurgat ad bona fidei facienda vel quantum adhuc in prauis actibus prostratus taceat.

Capitulum duo decimum.

De Harundine.

Harundinis nomine carnalis animus designatur sicut iudeorum turbis in iohannis laude a domino. Quid exilis videre in deserto harundinem vento agitatam. Id videlicet non afferendum: sed negandum intulit harundines quippe mox et aura contigerit in partem alteram flectit. Et quod per harundinem carnalis animus designatur quoniam ut fauor vel detractio tangit statim in partem quamlibet inclinat. Si enim ad humanam orem aura fauoris lauerit glare

scit extollit totiusque quasi ad gratias inflectit. Sed si ventus detractionis eruperit unde laudis aura veniebat mox habet quasi in partem alteram ad vi fauoris inclinat. Sy harundo vento agitata iohannis non erat quia hinc nec ad gratias nec cuiuslibet ira asperum faciebat. Nec prospera hinc erigeret nec ad uersa nouerant inclinare. Harundo ergo vento agitata non erat: quia ad statum sui rectitudine nulla rerum varietas inflectebat.

Harundinis nomine nitor glorie temporalis exprimitur. sicut de iustis per sapientiam. Fulgebit iusti et tanquam stellae arundinetum. Requirit in capitulo de scitulis.

Capitulum decimum tertium.

De Scirpo.

Scirpionis nomine hypocrita sicut designatur. sicut in libro beati iob per baldad dicitur. Aliquid vitare potest scirpus sine humore aut carectis crescere sine aqua. Quid cum scirpi vel carectis exaret ipse. primus agnet cum sub igitur et adhuc sit flore nec carpat manu ante oia herbas arefact sit vita omnium quod obliuiscuntur omnia spes spocrite pbit. Scirpi vel carectis nomine hypocrite vitam signat que speciem quidem veritatis habet sed ad humanos visus fructu vitatis non habet: que sterilitate operis arida gamentis solo coloris viriditate. Sed neque sine humore scirpus neque sine aqua carectis proficit: quia hypocrita vita ad bona opera in infusionem dei supermi munero percipit. quia in cunctis fructu exterioris laudis appetit a fructu precepti infusionis maneat. Scirpus igitur vel carectis sine aqua non vivit: quia nimirum hypocrite non sicut ex supremo munere veritatem bene operationis accipit. sed quod

hanc in vñum proprie laudis arripit
unt in aqua quid ex virides: s; tñ in
gnes crescunt. Bene autē subditur
Cum adhuc sit in flore nec carpatur
manu aī oēs herbas arefcit. Scitū
pus in flore est hypocrita in laude.
Mentis vero vngulis surgens care
etum manu non capitur. qz exalta
tio p arrogātia sensib; de pautate
sua hypocrita corripit designat. In
flore suo manu carpētis incidit: qz
laude hypocrita positus ne hñc dñi
qz corripere audeat asperitate sua p
tinus vitā corripientis fecat. San
ct; namq; nō esse appetit. s; vocari
et cum fortasse corripitur quasi op
tionis gloria detruatur de pchē
sum se in pautate trasatur loqui s;
bi redarguentem prohibet. qz ve
lut in occulto vulnere tactus dolet
Ecce ergo dñ. cū adhuc sit in flore.
n. c. m. añ. o. h. a. Iuxta carnem qd
pe iustit herba sūt propheta attestā
se qui aut omnis caro fenum: sed añ
omnes herbas arefcere scirpus dñ.
qz iustus in bono suo permanentib;
a viriditate assumpit rectitudinis
hypocritarum vita leatur. arefcit
herbe etiam relique: qz sustinuit
opera cū carnis via dñcunt: s; her
barum ariditate scirpus puenit
qz paulq; de carne hypocrita trans
eae qae in se ostenderat virtutū
facta derelinquit. Sic vita omniū
qz obliuiscuntur dñm a spes hypo
cite peribit. Quid enim in eunctis
suis operibus hypocrita sperat nē
in honore reuerentiam gloriā lau
dis a melioribus mentū sanctus ab
omnibus vocari. Sed permanere
spes hypocrite non valet: qz eterni
tatem nō querens fugit qz tenet. It
quaq; quippe mentis eius intentio
in alia gloria figitur q sine fine pos
seditur. sed cum transitoris fauor
ibus inhiat perdit percipiēdo q
laborat veritate attestant qae est
Amen dico vobis. receperūt mer
cedem suam.

Capitulum decimum quartum
De Psalmo.

Alitur nomine quis
libet in malicia p
potens et alios ima
lo defendens des
gnatur. sicut per p
phetam dñs sub ba
bilonis specie prauorum turbam
vel quālibet peruersā mentem re
darguit dicens. Dicitur i domib;
eius pñe et vitice et palur; i muni
tionibus eius. Requie in capitu
lo de spina.

Capitulum decimum quintum
De Lactuce

Actuaris agrestis
nominis amaritudo
penitentie designat
sicut per moysen de
agni comestione dicit.
Et edent carnes nos
cte illas alias igni et azimōs panes
lactucis agrestibus. Requie in ca
pitulo de igne et hoc adde. sed sola
redemptio nostri precepta sacra
menta ad verā solēmpnitatem mē
tio non sufficit nisi eius quoq; abo
na opera fungamur. Quid prodest
corpus et sanguinem ore percipere
et peruersis moribus cōtrare. vi
de bene adhuc ad comedendū sub
ditur. Et azimōs panes cū lactucis
agrestib;. Panes qdpe sine fermē
to comedit q recta opera sine corru
ptione vane glorie exercet qui man
data mē sine admixtione peccati
exhibet ne peruerse diripiat qz
sine recte dispensat hoc quoq; peccatū
frumentum boni sue actioni mē
suerant quibus pphetice voce per in
crepationem dñs dicebat. Teneat
ad dei hel a tēpore agite. Aliq; poss
pauca. Et sacrificat de fermentato
laudem. De fermentato namq; im
molat qui deo sacrificium de rappe
na parat. Lactuce vō agrestes val

de amare sunt. Carneo ergo agni
um lactucis agrestibus sunt eden
dey corpus redemptio accipimus
nos pro peccatis et flectibus affliga
mus quatinus ipsa amaritudo pe
nitentie abstergat a mentis domo
co peruerse humorem vite.

Capitulum decimum sextum.
De Sinape

Sinapis nomine xps
designatur. sicut in
euangelio ipsius vo
ce veritatis dñ. Qui
simile ē regnum ce
lorū. et cui simile est
mabo illud. Simile est grano sina
pis q acceptum hominibus in o
rum sub et creuit et factum est in ar
bore magna et volucres celi requie
uerunt in ramis eius. Requie in
capitulo de volucris.

De Sinapi

Sinapis nomine fide
lis viri fortitudo de
signatur sicut in euā
gelio voce veritatis
dicitur. Si habueri
tis fidem sicut gra
nam sinapis dicitis huic mottram
si hinc et transibit. Granum quip
pe sinapis nūll conteratur neq; q
vis virtutis eius agnoscat. Nam
non contritum lenē est si vero con
teritur et ardescit. et quid in se aceri
um la tebat offendit. Sic vniūq;
q vir sanctus cum non pulsatur de
specabilis ac lentis aspiciat si qua
verbum illum tritura psecutionis op
pamit. mox omne q calidum sapit
offendit atq; in fervore virtutis
veritur quicquid in illo añ dispica
bile infirmumq; videbitur. Quod
qz in se per transillatū tempora
libens operuerat exagnatus tribu
lationis coactus inolefcit. vnde bñ
per prophetam dñ. In die manda
bit dñs misericordiam suā et in nocte

declarauit. Mā autem dñs in die
mandatur qz tranquillo tempore
cognoscendo percipitur in nocte
ro declaratur qz bonum q intrin
quillitate sumitur in tribulationi
bus manifestat. Sicut et vinguen
ta nesciunt nisi comota redolere la
tius. sicut aromata fragrantias su
am non nisi cum intenduntur expā
dunt ita sancti viri omneq; virtutū
bus redolent in tribulationibus in
notescunt.

Capitulum decimum septimum
De frumento

In scriptura sacra cum frumen
tus singulariter ponit. aliquan
do quolibet electa anima. ali
quādo sacre doctrine eloquiū
aliquando perfectio sententie.
aliquando viriditas eterne re
tributionis vel spale opus q mē
tem reficit. aliquando interna sa
cra eloquiū intelligentia intella
gitur. Cum vero frumenta plu
raliter dicitur. aliquando virtu
tes. aliquando. predicatio ver
ba designantur.

Requie in capitulo de nubibus.

De frumento.

Requie nomine sacre
doctrine eloquiū de
signatur. sicut per psal
mistam dicitur. Et con
ualles habundabūt frumento. Et
ualles namq; frumento habundā
cum corda humilium sacre doctrine
eloquiū virtutum gfa replentur
tura b; q alibi p eundem psalmistā
scriptū ē. q erunt fiores iqualit
x iij

Et montib⁹ namq; aqua delabitur
q; supbaa mentes veritatis doctri-
na deserit. Sed fontei couallibus
surgunt q; mentes humilium ver-
bum predicatōis accipiunt. Jam
videmus iam conuallis frumento
habundare conspiciunt q; illorū
ora pabulo veritatis impleta sunt q;
mites ac simplices huic mūdo despi-
cabiles esse videbantur.

De frumento
Frumenti nōie perfectio iusti-
tie intelligitur. sicut in euan-
gelio veritas demonstrat dicit. Sic
est regnum celorum quēadmodū
si faciat homo sementem in terra
dominat⁹ et exurgat nocte ac die et se-
men germinet et crescat dū nescitis il-
le cuius nimirū seminis incremen-
ta ad nescians adiungit. vltro enim
terra fructificat patrum herbas de-
inde spicas deinde plenum frumen-
tum in spica. Cuius pfectus quoq;
sine subrogat dicens Et cū se pdu-
xerit fructus statim mittit falcem q;
venit tēpus messis. Ecce veritatis
voce p qualitates frugū distincta
sunt incrementa meritōrum. At
enim patrum herbā deinde spicas
deinde plenum frumentū i spica. An
non herbā adhuc tuerat petrus cū
ancille ore subito vnius flatu sermo
nis inflexus est. Itaq; dē p deuotio-
nem erat viridis sed adhuc peninfr-
mitatem tener. Plenum vero fru-
mentum in spica inuentus est qū p
sequentibus picipibus resistebat.
dicit. Obedire oportet deo magis
q; h. Plenum vero frumentū i spi-
ca inuentus est qū i tritura plectio-
nis tor verba pertulit. i nēqua-
q; palearum more imunitus est sed
granum integrum permāuit. Idau-
lisper quippe in vna quas aia vi-
ta dicit. interne gratie humore ru-
berat vt herba in frugem crescat.
Nemo ergo quālibet proximum
cum adhuc herbam videt de frumē-
to desperet. Ab herbarum quippe

folijs que huc illicq; molliter dista-
unt surgentia frugū grana solidant⁹
Electus et enim quicq; a rudimentis
suis prius tenuitudo inchoat et sic
postmodum ad robusta paulatim
et fortia conualescit.

De frumento

Frumenti nomine vel
viriditatis eterne retrī-
butōis vel spālē op⁹
q; mentē reficit intel-
ligitur. sicut per beatū iob enume-
ratis bonis q; fecerat sibi nō fecerit
se maledictionis sententia feriendo
dicit. pro frumento oziatur michi
tribul. et p. o. s. Requiritur i capitulo
de tribulo.

De frumento.

Frumenti nomine interna sa-
cra et eloquiū intelligentia desig-
gnatur. sicut de hīs q; verba sacre
legis non recte intelligūt per pro-
phetā dñs q̄ritur. Dedit eis frumen-
tū vinū et oleum et argentum multi-
plicauit eis et aurū q; fecit baal fru-
mentū quippe a dño accipimus qū
in dictis obfcurioribus subducto
regimine littere per medulam spi-
ritus legis interna sentimus. vñs
subdominus nobis p̄stat est scri-
pturę sue alta predicatione nos de-
buit. Oleum quoq; suū nobis tē-
buit cum pceptis apertioribus
vitam nostram blanda lenitate dis-
ponit. Argentum multiplicat cuius
nobis luce veritatis plena eloquia
subministrat. Auro quoq; nos dicit
quandocūq; nostrum intellectu sum-
mus fulgore irradiat. Que cuncta
heretici baal offerunt q; apud au-
ditorum suos corda corrupte om-
nia intelligendo pervertunt. Et de
frumento dei vino atq; oleo argen-
to pariter et auro sathane sacrificiū
immolant; quā ad errorum vici-
tudinē verba pacto inclinant. Una
de ammonenda sunt et pendenda

De ser.

q; dum pe rueria mēte de pceptis
paco discordiam faciunt iusto dei
examine ipsi de verbis vite moriā.
De frumento.

Frumentorum nōie
virtutis dicitur. sicut
in libro iudiciū scri-
ptum est. Et hiero-
bol frumenta a pa-
leis exercebat. Et
cum ageret angelū
vidit ad cuius imperium protinus
edum coxit que supra petra posuit
et ius carniū desup effudit. Que
angelus dñs tetigit eas ignis exiit
de petra consumpsit. Requiritur i ca-
pitulo de igne.

De frumento.

Frumentorum nomine predi-
cationis verba designantur. A
cut per salo. dicitur. Quia abscondit
frumenta maledicetur in populis.
Frumenta quippe abscondere est
predicationis sancte apud se verba
retinere. In populis autē talis q̄s
q; maledicetur quia i folijs culpa si-
lētia pro multorum quos corrip-
re potuit pena damnatur. Si popu-
los famēs attereret et occidit ipsi fru-
menta seruarent auctores procul-
dubio mortis existerent. Quātāq;
pena plectendi sunt consideret qui
eum fame verbi ante parentē ipsi
panē percipere gratie non ministrat.
Sed medicinalis artis mīne igna-
ri secundum vulnus cernent et ta-
men scire reculant pfecto pec-
catum fraterne mortis ex solo cor-
pore cōmitterent. Quāta ergo cul-
pa inuoluantur aspiciat qui dñs co-
gnoscit vulnera mentis curare se-
cutione verborum noluerunt. vnde
per prophetā dicitur. Maledictus
qui prohibet gladium suum a san-
guine. Gladium quippe a sanguine
prohibere est predicationis verbis
a carnalis vite intersectio retinere

Cap. xviii. De Ordeo.

Adet nomine litte-
ra veteris testamenti
designat. sicut in enāg.
dicitur. Est puer hic
vñus qui habet. v. pa-
neis oideaceos et vu-

os pisces. Deunter vt curram⁹ qui
q; panes itelligit quibus libi moy-
si. Merito non tritice; sed oideace-
ce; q; ad vetus testamentum per-
tinent. Nouimus autem ordeus ita
creatum vt ad medullam eas vix
perueniat. vultus enim eadē me-
dulla tegmine palee et ipsa palea re-
nar est et iherosoli cum labore exua-
tur. Talis enim littera est veteris
testamenti veritas est tegminibus
carnalium sacramentorum. Sed si
ad eius medullam perueniat pa-
scit et satiat.

De Ordeo.

Adet nomine ter-
renarū rerū dispen-
sa intelligitur. sicut
per beatū iob vñu-
meratis bonis que fe-
cerat dicitur pro fru-
mento oziatur michi tribulus et pro
ordeo. s. Requiritur in cap. de tribulo

Cap. xix. De melle.

In scriptura sacra melle no-
mine. aliquādo scriptura sacra
aliquando donum recte intelli-
gentie designatur.

Et hie nōie scriptu-
ra intelligitur. sicut
in lib. b. iob. per eli-
phar de iudicio po-
puli dicitur. Cuius
mellei famelic⁹ co-
medet et ipsum rapet armatus. In-
dicit namq; populi melle missi fuerat
sacri leges eloquiū. Quādam spica
rū grana sunt verba prophetarū q;
iudicatis populus habuit; sed non
comedit. quia legem quidem ver-
bo tenuis tenuit sed pstatutatio fa-
ctū ad eius intellectu teinuant

Job. v.

quondam pretulisti quasi vultu
deris superiacentem molam inde
gentium lachryme non uere non po
terant et ad rapientis iudicii manus
leues sunt: quia per insulciam pro
cipio graues fuerunt sicut fauilla
Turbo dispergit. Ante omnipote
tis enim vel oculo iniqui vita faul
la est: quia si apparet ad momentu
ridis. Ab etus in iudicio la confum
pta cernitur: quia consumptio est eter
ne deputanda hanc fauillam turbo
dispergit quia deus manifeste uenit.
Deus noster et non silebit. Ignis in
conspetu eius ex. et in. c. e. r. v. Hu
ius enim tempestatis turbine ab
eterni conspectu iudicis iniqui ras
piuntur. et qui hic mentem peruer
so desiderio solidauerant ibi palee
et fauilla videbuntur: quia eos ad eter
na supplicia turbo rapies asportat.

Cap. xliij. De Ariste.

Aristum nomine re
probi diuites intelli
guntur sicut de eos
damnatione p. b. Job
dicitur: et sicut sum
mitates spicarum con
terentur. Spicari quippe summi
tates ariste sunt. Ariste autem con
tinetur in spica prodeuntis cre
do paulisper. a se hysute et rigide
distunguntur. Sic nimirum scad
huitus mundi gloriam prauu diuites
furgit. Nature enim sibi commu
noscuntur sibi contra seruicium ex
scendo diuiduntur. Alius quippe
alum despiciet et alter in alterum in
uidet factus in gnetis. Qui ergo ex
tumo de merito a caritatis uinitate
se separant quasi aristarum more co
tra se rigidi fiunt. Quid prauos hu
ius mundi diuites discernit nisi aris
tas quasdam generis humani. Qui
dum contra se superbiunt sed bonu
rum vitam vnanimiter affligunt ad
uersum se quidem diuisi sunt: sed
tamen concorditer grana deorsum
premiunt. Hic igitur ariste ad alta

proficiunt grau a latent: quia et repro
bozum potentia eminet et electo
rum gloria non apparet. Ille se hono
rabilis ostendit. Ariste in humili
tate deprimunt. Sed tritice tempus
uenit et et aristarum rigiditate fra
gat et solida grana non conterat.
Tunc quippe superbia iniquozum
committitur tunc electozi vita quan
ta integritate fulgeat declaratur.
Quia cum inuisit deficient ex hac
ipsa aristarum contritione agitur
grana appareant que latebant. Quia
et ariste franguntur granorum can
doz ostenditur: quia iniquis in supple
cia eterna cadentibus sanctorum iu
sticia quantaveritate candeat dem
stratur. unde recte quos per ioh
nes dicitur. Cuius ventitabum in
manu sua est et permundabit areas
suas et triticum quidem reconde
t horrea palcas autem coburet igni in
extinguibili. Beatus igitur Job pra
uozum elatio quanta animaduerso
ne frangatur aspiciat eosque ariste p
euntibus comparans dicat. Sicut
summitates spicarum cogeterentur
quoniam nimirum rigiditas superbozum tri
ture vitine formidine frangitur
nunc electozi vita despiciens eleuat.
De Lumo.

Culmi nomine hypo
pocrita intelligitur. si
cat per prophetia dicit
tur. Culmus stans non
est in eis germen: et
non faciet farina et et
fecerunt alieni comedent eam. Cul
mus quippe gramen non habet et
hypocrite vita vertunt meritis ca
ret. Farinam culmus non facit cum
his qui presentis seculo proficiunt nil
subtilitatis intelligit nullum boni
operis fructum reddit. Sed sepe
et cum fecerit hanc alieni comedit
et et eius bona opera hypocrite offe
dunt de his malignorum spirituum
vota satiantur. Quia enim per hec
placere deo non appetunt nequa

Dele.
vii.

agri domini sed alienos pascunt.

De Stipula.

Job. xliij.

Stipule nomine hu
mana abiectione intel
ligitur. sicut per bea
tum Job dicitur. Co
tra solum et vento
raptus offe. po. tu.
et sit. neca perse. Quid est enim ho
mo nisi solum qui videlicet in para
diso ab arbore cecidit. Quid est ho
mo nisi solum qui rationis vento ra
pitur et desideriozum statibus leua
tur. Mors quippe humana quod re
tationes patitur quasi tot statibus
mouetur. Hanc et enim plurimum
fra deturbat cum recedit ira succe
dit sepi leticia luxurie stimula ve
get estu auaricie loge lateqz ad am
bienda que terrena sunt tenditur.
Aliquando hanc superbia eleuat.
Aliquando vero inordinatus timor
in infimis deponit. Et ergo tot re
tationum statibus eleuatur et ouat
recte folio homo comparatur. vna
de bene quos per psalm dicitur.
Ecce dimus quasi folium vniuersi et
iniquitates nostre quasi ventus ab
stulerunt nos. Quasi ventus quip
pe nos iniquitas abstulit: quia nullo fi
ros pondere virtutis in vanam ele
uatione leuauit. Bene autem post
solum etiam stipula appellatur ho
mo. Qui enim arbor fuit in condi
tione solum a semetipso factus est
in tentatione. sed post stipula appa
ruit in deiectione. Et enim de alto
cecidit solum: quia vero per carnem
terre proximus fuit etiam cum sta
re videbatur stipula esse memora
tur. Sed quia viriditatem infima
moris perdidit iam stipula sica est
Culderet itaqz vir sanctus et homo
pre humilitatis sic et deus quate di
rectionis et dicat: contra solum et
vento raptus offe. po. tu. et sit. neca
perse. et stipulam siccam perse que
ris. Et si aperte deplexet oculos. cur
tanta rectitudine impetio que sic in

firmi esse in tentatione cognoscitur.

Explicit liber decim. quartus.

Incipit liber decim. quintus.

De Unitate. capitulum primum.
De binario. ii.
De ternario. iij.
De quaternario. iij.
De senario. v.
De septenario. vi.
De octonario. vii.
De nouenario. viij.
De denario. ix.

Cap. i. De Unitate.

In scriptura sacramentali
tine. aliquando bene viuendi
institutum. aliquando redemptio
humani generis christus deus.

Unitas
nomine
bene vi
uendi in
stitutum
signa. si
cut per
be. Job
dicitur.
Si non
fuerit
hoc con

tendere cum deo non poterit respo
dere et vnum pro mille. In scriptu
ra sacra millenarius numerus pro
vniuersitate solet poni. unde psal.
ait. verbi gratia mandauit in mille ge
nerationes. Cum mandauit in mille ge
nerationes. Cum profecto confitetur
ab ipso mundum exordio usque ad red
ptionis aduentum per euangelistam
non amplius q. lxx. v. propa
gines numerantur quid in millena
rio numero nisi ad proferendam no
iam solem perfectam vniuersitas
prelucet generatiois expamitur et
hinc et per iohannem dicitur: et regna
bunt cum eo. m. annos: qui videlicet
regnum sancte ecclesie vniuersitas.

[illegible]

De Unitate:

Vultus noster redemptor: noster designator. sicut per ege. est de lumine portat de margie tribulatio. quereur subfingitur. Et cubitus vnus finis vnorum. virtus autem victus. Est bial vtrosq. per latitudinem quippe lumine a logitudinem porrextus ac nouum testamentum vtriusq. de signat. Ad vtremq. vero additur: quibus vnus finis sit vtrosq. q. videlicet: a testamentum vetus vnium nobis mediatorem dei bonitatum nunciatur: a testamentum nouum eundem nobis nuntiat in eter na claritate venturum que iam pro nobis cognouimus incarnati. Est virtus ergo vnus vtrosq. eff: q. a que lex peditur in carne apparuit: q. ipse quem melius testamentum nouum

loquitur in gloria marialis appare
bit. Et cum virozinus finis erit
vifus deitatis fue potentia ofita
qui nunc est. Finis legis chrifus
ad iuficiam omnem dedit. Finem
delicti non qui confumit led q per
fici. Te etenim legem perfecti
fit. Te lepre dedit incarnatus ap
paruit. Sed adhuc de eius iudicio
multa novum testamentum loquit
ur adhuc multa de eius regno nar
rat que hecumb videmus implera.
Tunc ergo tunc novum testamē
tum cum que de se promiffi imple
vntur. finitur vero testamēto
num; qd proficiat. Ifam cum ipfe
de quo loquitur vifus fuerit elide
testamēto vetera celfabit. Ergo cu
bitus vnus est finis virozinu; q
vnus ille qui dicit. Singulariter
fum ergo donec trāfcat. Itā folus
cum patre & spiritū fancto pcedit
in celo fuit paffum vincum in edito
to. Et quādoquidus implevit le
gem per mifericordiam incarnationis &
pcepte humanitatis fue ita testamē
tum novum promiffa implevit et qd
in gloriā claritatis fue.

¶ Cap. ij. De Binarto.

In scriptura sacra binario nu-
mero. aliqui duo precepta carita-
tis. Dilectio dei videlicet ⁊ pro-
ximi. aliqui intellectus ⁊ opera-
tio. aliqui perfecti in caritate. ali-
qui duo copunctionis genera. ali-
qui duo testamenta designantur.

In quarto numero duo
cepta caritatis dile
ctio videlicet dei et
proximi designantur. Et
prout per ege. dicitur
Et mensura est froni
tem porte duobus cubitis frons et
enim porte est meritum vite pelen
tis. Sicut enim vestibulum teritius
superna requies debet intelligi
prout frons porte necesse est qualita
tatem visibilis vite signari. Frons

ergo dote duobus cubitis mensuratur: quiaque his dilectionibus dei ac proximi seruare studuerit: deinde ad eternitatis arrium pertingit. Vita igitur nostra vi duobus cubitis fit mensurata tunc quotide caritatem debet in amorem dei simul ac proximi. Non enim caritas est vera si minus a duobus cubitis habereuerit: moyses cum per colozes vestitus electorum virtutes exprimeret in ornameto pontificis bene tunc coe est subter adhibere. Quia namque coe est nisi caritas designatur quae semper flamma amoris accenditur. Sic coeus bene tingerit qui non solum in amore dei sed etiam proximi nostra caritas infusatur. Nam quiaque sic amatur bene: vi comit illi caritatem relinquat ad beatum coeum semel tunc est. Et quiaque sic amat proximi vi minuat deinde derum quo flagrare debet in deum non esse ad beatum coeolori tunc gemitus. Adhuc ergo a tamare coeum quibus viuimus ad illum totumque dilectionem adhaere in quo veraciter videtur. Sic bene tunc: in nobis coeum est si tunc pioe amoris sicut non diligunt? ad amorem coeum ipsi quoque diligunt? festinant. Si igitur vita nunc eo perfecta caritate bene tingerit frons in nobis tunc duobus cubitis melatur. Sicut igitur duobus: cui sacri eloqui vel certe fides potest tunc notis in via virtutis cubiti caritas non inscruenter accipitur. Ad illa vere praedicat quod dei ac proximi amor dote caritas est caritas scilicet caritas edificat: si fides robusta est quae se in dilectione dei ac proximi exercet. *Ad hunc*

rimis exercet. ¶ De Binario
Binario numero intellectus
Operatio desig. sicut in euāg.
voce veritatis vñ hō quidā peregre
proficiens vocavit seruos. s. z tra.
tē. hō. s. Et vñ dedit. v. talē. Alij au
tē duo. alij vero vñs. Quing. z el
talentis donū. v. sēsumus. x. exercito

ram sancta expamit. Quobis vero
Intellectus et operatio desig. vñm
vero talenti nomine intellect. et
modo designatur. **De Binario.**
Binario numero perfecti fit
Caritatis desig. sicut in euan. si-
ce of. Desig. natiuitatis et alios perfecti
agita vñm et multo lios binos alie
facit suis in omni ditatis et locum
quo erat preuentur. **Trias** et fallos
et aliquali non formosum. **Quatuor**
aliquid operibus amonnet. **Quinta**
sine facta ad nos precepta sunt quia
et aliqual ditatis facta agere de
beam. **Intellect.** Ecce aut binos in
predicatione mittit. **Et** et duo sunt
precepta caritatis de videlicet amor
et proximi et amor et inter duos amo-
res habere nec pot nemo. **Precepta**
ad semetipsum caritatem habere dic-
turus de dilectione se in alterum ten-
dit et se caritas possit binos ad pre-
dicandum discipulos facit. **Quia** tri-
bus hic binos tactus inuaret: quia
et caritatem. **Quia** alterum hoc pre-
dictiois officii fulgere inuaret. **Pre-**

[illegible]

nat quia & testamentum vetus de incarnatione nostri redemptoris ce-
pit prophetando promittere hoc te-
stamentum novum perfecte narrat
expletum. Duo autem cherubin ex
auro mundus fumo facti sunt qz vira-
qz testamenta pura ac simplici veri-
tate describuntur. Expandunt vero
alas & oraculum operuntqz nos qd
omnipotentis dei oraculus sumus
a culpis imminetibus scripturæ sa-
cre edificiose protegimur. Cuius
sententias sollicite aspiciamus ab er-
rore ignorante eius alijs velamur
Duo vero cherubin se mutuo respi-
ciunt versus vultibus in propiciato-
riumqz vtraqz testamenta in nullo
a se discerpant: qz quasi ad semetipsa
vicissim faciem tenent: quum qz vi-
num promittit hic aliud exhibet in-
tra se positum mediatorqz dei & ho-
minum vident. facies quippe a se
metipsis cherubin auercent si quod
vnum testamentum promitteret aliud
negaret. Sed dum concorditer de
mediatore dei & hominum loquuntur
vt vicissim se respiciant in propi-
ciatorum intendunt. Quia enim te-
stamentum vetus designavit hoc te-
stamentum novum exhibuit. vt eni
pauca de multis loquitur quid est
qz adam dormiente eua pro ductur
nisi qz moriente christo ecclesia for-
matur. Quid est qz ysaac ad immo-
landum ducitur &igna portat are
superponitur & viuit nisi qz redem-
ptor noster ad passionem ductus li-
gnum. s. crucis spe portauit & in sa-
crificio pro nobis ex humanitate est
mortuus vt cum immortalis man-
et ex diuinitate. Quid est qz homici-
da post mortem summi pontificis
absolutus ad terram propriam red-
dit nisi qz humanum genus qz pec-
cādo subimet ipsi morte iulit post
mortem versacerdotis videlicet re-
demptoris nostri peccatorum suorum
vinculis soluitur & in paradisi
possessione reparatur. Vene ergo

duo cherubin se mutuo respiciunt
versus vultibus in propiciatorium:
quia sicut iam diximus qz testamen-
tum vetus promissit hoc testamentum
nouum exhibuit & qz illud occulte ad-
nunciat hoc ipsum exhibitum aperte
clamat propheta igitur testamentum
nouum est vetus testamentum & expo-
sitis testamenti veteris est nouum
testamentum.

Cap. xv. De Ternario.

In scriptura sacra ternarii no-
mine aliquando tres speciales
virtutes. fides. s. spes caritas. ali-
quando fides sancte trinitatis.
aliquando tria peccati genera
operationis videlicet locutio
& cogitatio. aliquando tria vi-
tae presentis tempora designantur

Ternarii nomine tres
speciales virtutes de-
signa. sicut de. b. iob
dicitur. Iusti sunt et
septem filij & tres fi-
lie. Septem quippe

nobis filij nascuntur cum per conce-
ptionē bone cogitationis sancti spi-
ritus in nobis septem virtutes or-
bitur. hanc namqz internam prole
numerat cum spiritus mētem fecit
dicens. Requiescet super eum
spiritus domini. Spiritus s. a. i. i. e. l. e. s. a. f. o. z. Spiritus. s. i. p. l. & reple-
bit eum spiritus timoris dñi. Cum
vero per aduentum spiritus sapien-
tiæ intellectus consilium fortitudo.
Scientia pietas ac timor domini in
animo vniuersqz nostrum gignunt.
quasi mensura posteritas in mente
propagatur que superne nostræ or-
bitans genus eo ad vitam logius
seruat quo amor eternitatis sociat
Sed hunc in nobis. vij. filij: tres so-
rores suas qz nimirum quicqz virile
hij virtutum sensum faciunt fides
spei caritatis coniungunt. Neqz ei
ad venari perfectionem. vij. filij
venient nisi in spe fide & caritate fu-
erit omne qz agunt.

perussio sue flantibus quasi sup-
positis ignibus accendit: quatinus
non contra presentibus inatimē-
ter per sideria est ut in alia con-
temendū appetat alia accepta con-
tēat vno dñi compendisse in-
hiet inlo alienis comodis enā cū
proprietamento contradiā mō
do caro illecebris satisfiat mō
si in quidā culmine per cogitatio-
nis suā raptā carnali cura posse-
postitaz se in typo alacris arol-
lat. Hic ergo cor per varia des-
deris ductur qz infigatione ma-
lignū sit? inflammatut recte fue-
centē eruenti olle simile esse phi-
betur per tot se feruoris afflata
et in poribus conscientia erigit
per qz se cogitantes itumescit

De Bilio.

Clarum note carnalia ope-
ra designa. sicut de israelitis
eo paulo legitur qz vbi refectionē
māno super peperit ab egypto
blasphemiū ppones & cepas cō-
cupit. Requiritur cap. de poris
delicet.

Cap. vij. De amphora.

Amphora note aua-
ritia designat. sicut
in zacharia propheta
scriptum est. Le-
ua oculos tuos vbi
de qd ē hoc qz egre-
di. Et dixi. Quid nā ē. Et dixit.
est amphora egrediens. Et vi-
dit oculus eorum in vniuersa
Requ. in cap. de muliere.

Cap. viij. De Ure.

Ure nomine carnis
cordis cogitatio
designat. sicut per psal.
de vno dicitur. L. on-
gregas sicut in vire
aquis maris: vire
supper carnalis cordis cogitatio
per aqz uero maris amaritudo
inelligit peruersa mentis. Hunc
ergo qz maris in vire congrega-

te sunt est amaritudo peruersa men-
tis non erumpit exterius in vocem
prauæ libertatis. Hunc enim sicut qz
solus anem videtur vno inabyssum
clausus tenetur: quia diabólica ma-
litia in prauos subdolis cordibus
occultat. Sed sicut illius scriptum
est. Eductur vno de puteo abyssi
sicut qui modo per timore regitur
sic contra sanctam ecclesiam publi-
ce de iniquo illo cordibus omne ser-
pentium virus aperturus est. Hic
enī abscondit se sub blandiente lin-
gua seiciens conscientia & malitia cal-
licitatis quasi quoddāse regit abyssus
simulationis. Veniet profecto re-
bus quando cōtra sanctam ecclesiam
peruersi carnales aperta voce pre-
dicti qz nunc occulta cogitatione mo-
luntur. Extremi quippe temporis
perfectionē crescente apertas he-
reticorum voces tolerare compell-
latur cum motus cordis sit quos
nunc intra cogitationum sinus con-
tinent tam in voce manifesti erro-
ris aperitur. De hoc itez vtre qz effi-
dez psal. alibi dicit. Statuit aquas
quasi in vire. Red. in cap. de aqua
Atrium nomine etiam electorum cor-
da designat. sicut in euāg. dicit. Quid
nouum in vire monos.

Cap. ix. De Laguna.

Lagena nomine cor-
poris nostri designatur
Sicut in bello gedōis
vinolatus. Cuius foris
cum lagena & lampadibus & tabis
ad bellum procellerit. Requiritur
in cap. De vcepta.

Claus.

Claus deo.

